۵۶۴

هفته نامه

بجز اصلاح اراده دیگری ندارم سوره هود ۸۸

ملی اصلاح

سیاسي، ټولنیزه او فرهنګي اوونیزه

پنځمه ګڼه ۱۳۹۴ لمریز کال د حمل ۲۹مه د ۱۴۳٦ هـ ق د جمادي الثاني ۲۸مه د ۲۰۱۵ د اپریل ۱۸مه

امنیتي ګواښونه، فساد او دسولې راتلونکی!

آینده افغانستان در گرو پروژه های بزرگی است که امریکا وپاکستان در آن نقش دارند

گفتگوی ویژه با عبدالکریم خرم

نشه یي توکي؛ د هېواد راتلونکي ته بل ګواښ!

بیندیش و سپاس بگزار

در نعمتهای الهی بیندیش و آنها را به یاد آور؛ بدین سان خواهی دید که نعمتهای الهی از هر سو تو را در بر گرفته است: ﴿ وَإِن تَعُدُّواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحۡصُوهَآ ﴾ «اگر نعمتهای خداوند را بشمارید، نمی توانید همه آنها را بشمارید».

تندرستی، خوراک، پوشاک، آب و هوا، همه اینها، نعمتهای خداوند هستند که تو از آنها بهره مندی؛ تو تمام دنیا را داری، اما درک نمی کنی که صاحب حیات و زندگانی هستی ونمی دانی؛ ﴿ وَأَسۡبَغَ عَلَيۡكُمۡ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةً وَبَاطِنَةً ﴾ «خداوند نعمتهای ظاهری وباطنی خویش را بر شما فرو ریخته است». دو چشم، دو پا، دو دست و لب و زبان؛ ﴿ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾ «کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می کنید؟»

آیا این چیز کمی است که تو، بر روی پاهایت راه می روی و حال آنکه کسانی هستند که پاهایشان، قطع شده است؟.

آیا این، امر ناچیزی است که تو، در حالی به راحتی می خوابی که خواب بسیاری از مردم پریده است؟ و آیا این را دست کم گرفته ای که تو، با شکمی سیر می خوابی و آب خنک می نوشی؟حال آنکه کسانی هستند که آب و غذا به آنها نمی چسبد و برایشان گوارا نیست.

در شنوایی خود فکر کن که از ناشنوایی در امان مانده ای. به بینایی ات بنگر و ببین که چگونه از نابینایی نجات یافته ای. به پوست خود نگاه کن که چگونه از بیماریهای پوستی همانند پیسی و جذام رهایی یافته ای. در عقل خود بیندیش که خداوند، نعمت عقل را به تو داده و تو دیوانه نشده ای.

آیا حاضری چشمت را از تو بگیرند و در برابر آن به اندازه کوه احد به تو طلا بدهند؟آیا حاضری شنوایی ات را به ازای مبلغی به اندازه کوهها بفروشی؟ آیا راضی می شوی که کاخهای مجلل را به تو بدهند و در عوض زبانت را از تو بگیرند ولال شوی؟

آیا دستانت را با گردنبندهای مروارید معامله می کنی و می پسندی که از آن تو باشند و دستهایت، قطع گردد؟

شکی نیست که نعمتهای فراوانی، تو را به آغوش گرفته است و تو نمی دانی؛ از اینرو ناراحت و غمگین و افسرده زندگی می کنی حال آنکه نان گرم و آب سرد و خوابی آرام داری و از تندرستی کامل برخورداری.. به آنچه نداری، فکر می کنی و شکر آنچه را که داری نمی گزاری؛ از یک زیان مالی ناراحت هستی در صورتی که کلید خوشبختی در دست توست و گنجینه هایی از خوبیها، استعدادها و نعمتهای مختلف در اختیار داری؛ پس بیندیش و سپاس بگزار:

﴿ وَفِيٓ أَنفُسِكُمۡۚ أَفَلَا تُبۡصِرُونَ ﴾ «ودر وجود شما نشانه های روشنی بر قدرت خداست؛ آیا نمی بینید؟» درباره خودت و خانواده و کار و سلامتی و دوستانت و دنیای پیرامون خود فکر کن؛ ﴿ يَعۡرِفُونَ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا ﴾ «نعمت خداوند را می شناسند؛ سپس آن را انکار می کنند».

دکتور عایض القرنی: از کتاب غم مخور

اصلاح ملی را از اینجا بدست آورید

کابل: تایمنی، چهار راهی حاجی محمد داد، سرک ۴، دفتر مرکزی جمعیت اصلاح. تیلفون: ۰۷۹۹۳۹۴۰۱۵/ ۲۰۲۲۰۴۳۰۵

کابل: کوته سنگی، سرک سیلو، بلاک های شاداب ظفر، انتشارات اصلاح افکار: موبایل: ۰۷۷۸۱۹۱۳۸۲

کابل: شهر نو، چهار راهی انصاری، کتاب فروشی رسالت. ۰۲۰۲۲۰۳۳۵۹

کابل: انتشارات مستقبل مقابل بلاک های شاداب ظفر،

کابل: کمپیوتر فروشی الکاموي جاده نادر پشتون، مارکیت الله نظرمنزل۲ دوکان ۲۳/ . ۰۷۹۹۳۹۰۸۱۹

کابل: کابل ده افغانان کتاب فروشی بیهقی

کابل: انتشارات بنیاد علمی و فرهنگی مسجد جامع پل خشتی ۰۷۹۹۰۱۱۱۱۱ / ۰۷۵۲۲۲۲۲۲۲

ننگرهار: جلال آباد، نارنج باغ، عبدالحق مبنه، (دکابل د موټرو اډه) د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر ټیلیفون: ۰۷۰۰۶۳۲۴۸۰

جلال اباد- اسحاقزی مارکیټ، لاندې منزل، اصلاح افکار تلپفون: ۰۷۹۳۷۷۸۸۸۱

کندهار: نوی ښار، د هرات سړک، د سړي جامع غرب طرف ته سوري مېنه د امام ابوحنیفه رح تعلیمي او کلتوري مرکز د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر د تلپفون: ۰۷۰۰۳۰۸۲۷۱ ـ ۰۷۰۰۶۶۸۹۴۸

لغمان: مهترلام ښار، حمزه مارکیټ تیلفون: ۷۹۹۴۴۲۹۲۰

هرات: سرک باغ آزادی، ابتدای جاده محبس ابن سینا انجمن اخلاق و معرفت شماره های تماس: ۰۴۰۲۳۷۰۱۲ - ۰۷۸۹۰۰۸۱۵۲

بلخ: عقب حمام سره میاشت، مرکز تعلیمی اصلاح

کندز: شهر کندز، جاده ولایت، کوچه حاجی میری، مؤسسه تحصیلات عالی سلام ۰۷۸۷۷۰۳۷۲٤

بغلان: پلخمری، مارکیت اتفاق کتاب و قرطاسیه فروشی رسالت ۰۷۰۰۵۸۹۸۵۷ /۰۷۷۷٤۷٦٤٦۹

لوگر: مرکز، مدینه مارکیت سرک مسجد جامع، کتاب فروشی سادات، سید عبدالحمید هاشمی، تیلفون: ۰۷۰۰۴۴۹۸۱

لوگر: محمدآغه، واغجان بازار، پهلوی کلنیک حسین خیل، تیلفون: ۰۷۷۵۴۱۳۸۷۶

نیمروز: سرک آزادی، جنوب کابل بانک، انجمن فرهنگی ارشاد: شماره تماس: ۰۷۹۷۷۴۱۹۷۴

پکتیا: د گردیز ښار، مرکزي چوک، د نې نمایندگی وحید الله: ۰۷۷۹۲۱۳۸۲۲

خوست: افغان تاور شاته خوست مرکزي طبي لابراتوار دوهم پور د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر د اکتر محمد گلاب: ۰۷۹۹۱۷۴۵۴۶/ ۰۷۷۷۱۷۴۵۴۶

تخار: بازارچه کتاب دکان مولوی حبیب الرحمن ۰۷۷۹۶۳۴۱۹۲

بدخشان فیض آباد: ۰۷۷۵۲۷۰۵۰۸ / ۰۷۰۷۸۳۱۳۶۴

زابل: قلات، عمومي جاده، د نجارانو کوڅه د غوثي رهنمای معاملات ترخنگ، شمپره: ۰۷۰۶۵۲۷۱۸۶--۰۷۷۳۵۸۰۲۰۹

فراه: ناحیه سوم، مقابل مسجد جامع قاضی، مرکز علمی و فرهنگی توحید شماره تماس: ۰۷۹۹۸۴۳۶۱۱

کونړ: د معارف ریاست ته مخامخ د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر

پیښور: مرکز فرهنگی اسلامی افغانستان/ تیلفون: ۱۵۸۵۲۷۹۵

شماره مسئول توزیع: ۰۷۸۵۴۲۹۱۱۳

قیمت یک شماره ۱۰ افغانی

جمعیت اصلاح افغانستان

بخش فرهنگی و نشرات

هفته نامه اصلاح اونیره

د اسلام د اصیل فهم منبر

Email:eslahmilli@gmail.com

رئیس هیأت تحریر:

احمد ضیاء رحیمزی

مدیر مسؤول

محمد شعیب قریشي

0781544115

اعضاء هیأت تحریر:

نقیب الله حمید
عبدالفتاح جواد
محمد اکبر مؤحد

ډاکټر وحید الله مصلح
عزیز احمد حنیف

همکاری نقدی تان به ما بفرستید

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح وانکشاف اجتماعی افغانستان کابل بانک
A/c No=1001202080036
(افغانی)

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح وانکشاف اجتماعی افغانستان کابل بانک
A/c No=1001201080036
دالر امریکائی

سرمقاله

امنیتي ګواښونه، فساد او دسولې راتلونکی!

د کورنیو چارو وزیر په وینا چې د هیواد د ۳۴ ولایتونو له ډلې ځینې شلو ولایتونو ته امنیتي ګواښ متوجه دی.

د بدخشان ولایت په جرم ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او طالب جنګیالیو تر منځ جګړه د جمعې په ورځ پیل شوې وه او د یکشنبې تر ورځې پوري یې دوام وکړ. په دې موده کې څو امنیتي پوستې طالبانو ونیولې. د چارواکو په خبره په دغه جګړه کې ۱۸ افغان عسکر هم وژل شوي دي.

د افغانستان د کورنیو چارو وزیر نور الحق علومي، لوی درستیز شیر محمد کریمي او د ملي امنیت اداري رئیس رحمت الله نبیل د تېرې سه شنبې په ورځ (د وري ۲۵مه) د ولسي جرګې د داخلي امنیت کمېسیون ځانګړې غونډې ته وربلل شوي ول.

په دغه غونډه کې علومي وویل چې د ۲۰ ولایتونه له امنیتي ګواښ سره مخامخ دي: «موږ سیمي پر دریو برخو وېشلې دي، ۱۱ ولایتونه ډېر تهدید لري،۹ متوسط تهدید او پاته نورمال دي. بدخشان له هغو ولایتونو څخه وو چې د تهدید کچه یې لوړه نه وه، خو زموږ له پاره د پېشبینۍ وړ وو».

دا خبرې به داسې حال کې کېږي چې د وحدت ملي حکومت د لوړې نه یوه ورځ وروسته له امریکا سره په ډېره بېړه امنیتي تړون لاسلیک شو او ددې تړون د پلویانو تر ټولو غټ شعار دا ؤ چې په دې سره به افغانستان کې امنیت راشي او پرمختګ ته به لاره هواره شي، خو ددې پر خلاف د ستراتیژیک تړون راهېسې د امنیتي حالت نور هم کړکیچن شوی دی او د ملکي او نظامي وګړو تلفات هم ډېر شوي دي.

دا چې د کورنیو چارو وزیر په دې اعتراف کوي چې ۳۴ ولایتونو له ډلې څخه یې ۲۰ له امنیتي ګواښ سره مخ دي دې خبرې ته اشاره کوي چې له امریکا سره تړون یوه غلطه پرېکړه وه او دې تړون په اصل کې د بې امنیتۍ لپاره لا هم لاره هواره کړه.

بلخوا په امنیتي ادارو کې د پراخ فساد شتون دې ته لاره هواره کړې ده چې د بدخشان د پېښې په څېر ناخوالې رامنځ ته شي، د خبرونو تر مخه چې په بدخشان ولایت کې د پېښې قرباني شویو ځواکونو نقلیه وسایلو تیل نه لرل، ترڅو دوی پر وخت سره حرکت او یا شاته تګ وکړي.

په هر صورت دا د اندېښنې ځای دی چې د افغانستان د پراخ پرسونله امنیتي ادارو پر موجودیت سربیره په زرګونو بهرني نظامي ځواکونه هم دلته پراته دي، خو بیا هم ددې له نیم نه زیات ولایتونه له امنیتي ګواښ سره مخ دي او ځینې ولسوالۍ په عملي ډول د مخالفینو په لاس کې دي، دا ټولې دې ته اشاره کوي چې دلته د نورو په خوښه راغلي خلک د ملي ګټو پرځای د نورو ګټو ته ډېر ژمن دي او اکثره چارواکي یوازې د خپلې چوکۍ د ساتلو په غم کې دي او دهېواد ورانېدل او د هېواد والو وینه توېدل ورته ارزښت نه لري.

بلخوا ولسمشر چې د سولې کومې هڅې پیل کړې وې او کومې وعدې یې کړې وې، له څو ګرمو لیدنو او سفرونو وروسته هغه هم له یاده وایستل شوي او داسې ښکاري چې د سولې شورا هم نوره له کاره لویدېلې ده، او یا هم نوي واکداران سوله اړینه نه ګڼي نو د سولې شورا ضرورت هم نه لیدل کېږي.

عبدالکریم خُرم، رئیس دفتر حامد کرزی:

آینده افغانستان در گرو پروژه های بزرگی است که امریکا وپاکستان در آن نقش دارند

- **اگر مذاکرات صلح صورت هم بگیرد، به معنای خاتمه جنگ نخواهد بود.**
- **کار سیستماتیک از جانب کشور های غربی جریان دارد تا غرور افغانی و ارزش های دینی ما را ضعیف ساخته واز بین ببرند.**

یاد داشت: عبدالکریم خُرم چهره شناخته شده حوادث و سیاست یک ونیم دهه اخیر افغانستان است، با وجود مخالفت های زیادی که با او و نظریاتش وجود داشت، مشوره ها و تصمیم گیری های وی، بخصوص در زمان تصدی ریاست دفتر حامد کرزی، نقش بسزایی در موضع گیری های سیاسی آن زمان داشت."خُرم" که از تجربه جهادی گرفته تا ماستری در روابط بین المللی در یکی از پوهنتون های فرانسه، مراحل مختلف زنده گی را عقب گذاشته، نظریات سیاسی بخصوص خود را دارد و گروپ رسانه یی اصلاح هم بنا بر اهمیت موضعگیری ها و ارزش نظریات سیاسی وی، این بار پای صحبت او نشسته که پیامد بیش از نیم ساعت گفتگو با ایشان را خدمت عزیز خواننده خود، تقدیم میداریم. اداره

مصاحبه: احمد ضیاء رحیمزی

اصلاح: با تشکر از این که وقت تان را در اختیار ما گذاشتید، اگر در ابتدا لطف نموده بگویید که دید تان از وضعیت جاری درکشور در ابعاد مختلف آن اعم از سیاسی، نظامی واقتصادی چگونه است؟

خُرم: بسم الله الرحمن الرحیم

وضعیت افغانستان درمجموع خوب نیست، در بخش سیاسی از آغاز جار وجنجال های انتخاباتی وضعیت خراب بود و همان وضعیت ادامه دارد و جنجال اصلاح سیستم انتخاباتی و کمیسیون ها و برگزاری انتخابات پارلمانی و شوراهای ولسوالی این مشکلات را زیادتر خواهد ساخت، برعلاوه آن مراجع مسلط قدرت را که به اساس یک توافق سیاسی به وجود آورد، این هم مشکل به وجود می آورد، در بخش اقتصادی هم شما در جریان هستید که وضعیت اقتصادی به دلایل مختلف خراب شده، در بخش امنیتی هم که خودش یک عامل خراب شدن وضع اقتصادی است، آمدن جنگجویان خارجی به افغانستان و امضای قرارداد امنیتی با امریکا وآمدن فصل بهار، این همه وضعیت افغانستان را خراب کرده و خرابی وضعیت امنیتی خودش وضعیت اقتصادی را نیز خراب می سازد، بناء بر این در تمامی این عرصه ها مردم وحکومت با مشکلات مواجه اند.

اصلاح: با در نظر داشت وضعیتی که شما تشریح کردید، آینده افغانستان را چگونه ارزیابی میکنید؟

خُرم: آینده افغانستان متاسفانه درگرو پروژه های بزرگیست که بخش زیاد آن مربوط میشود به ایالات متحده امریکا وکشورهای مهمی چون پاکستان در آن نقش مهمی را بازی میکند، یعنی نقشه ایکه امریکا برای منطقه دارد، متاسفانه به شکلی است که افغانستان در آن متضرر خواهد شد و کاش پلان امریکا برای منطقه طوری می بود تا وضعیتی را به وجود می آورد که وجود امریکایی ها در جرمنی به وجود آورد یا در جاپان و در کوریایی جنوبی به وجود آورد، اما متاسفانه آنها افغانستان را تنها به حیث یک پایگاه نظامی میبینند، بنا بر این با عملی شدن این نقشهآنها و این پلانها وضعیت آنها خوب نخواهد شد.

اما یک موضوعی را که ما از وقت حکومت داری خود، درک کرده ایم این است که میشود جلو خطرات این پلان های امریکایی تا حدی گرفته شود، اما این امر بستگی به این دارد که با بسیار خوشبینی ساده لوحانه بسوی سیاست های امریکا دیده نشود و روابط با امریکا به هوشیاری و بصیرت برقرار گردد و در ایجاد روابط با پاکستان احتیاط زیاد در نظر گرفته شود، در آن صورت، کم و بیش می توان جلو این وضعیت نا امن را گرفت.

اصلاح :تصور جدیدی که در این اواخربوجود آمده اینکه بعد از حمله بر یک مکتب نظامی در پشاور سیاست پاکستان در قبال افغانستان تغییر کرده، و امکان دارد که این سیاست منتج به موفقیت پروسه صلح در افغانستان گردد، از دیدگاه شما تا چه اندازه خوشبینی در این مورد وجود دارد؟

خُرم: این یک تصور غلط ا ست، برعکس، این یک مرحله جدید پلانهای مشترک امریکا و پاکستان است، امریکا کشوریست که پلانهای بزرگی برای منطقه دارد و پاکستان بخشی از این پلانها است که برای عملی شدن آن کار میکند، و این تصور نه تنها که غلط است بلکه برعکس است.

با امضاء شدن قرارداد امنیتی بین افغانستان وامریکا، این جنگ به یک مرحله جدیدی داخل شده و در این مرحله جدید که باید جنگ پیش برده شود ضرورت به این است که جنگجویان خارجی بیایند و در افغانستان

مستقر شوند و برای همین موضوع، از حمله برمکتب پشاور استفاده صورت گرفت، تمام جنگجویان خارجی بنام عملیات ضد تروریستی از سرحدات رانده شدند به افغانستان و شما فعالیت های شان را در شمال و جنوب افغانستان میبینید، و احتمالاً این فعالیت ها زیادتر خواهد شد، بناء بر این نه تنها که تمایل به صلح به وجود نه آمده بلکه جنگ به مرحله جدیدی داخل شده و پاکستان در این مرحله، طبق همان نقشه بزرگ امریکا متفاوت تر عمل خواهد کرد و میکند و هیچ نیتی برای آوردن صلح نه از سوی امریکا و نه هم از سوی پاکستان وجود ندارد.

پاکستان عملی کننده نقشه های امریکاست، پاکستان همچو یک قراردادی، یا همچو کمپنی بلک واتر امریکا عمل می کند پاکستان دستور می گیرد، امریکا امر می کند که باید در برابر این امتیازات در این منطقه نقشه ما را به پیش ببری و پاکستان این کار میکند، عسکر میفرستد، در مدرسه افرادی را تربیه میکند، به آنها اکمالات میکند و عملیات های استخباراتی انجام می دهد، همین حالا اکثر حملات طیارات بي پیلوت امریکا به اساس معلومات استخبارات پاکستان صورت میگیرد و پاکستان در مقابل این خدماتش در افغانستان از امریکا امتیاز می گیرد.

اصلاح: انتظار می رفت که الی اواسط ماه مارچ گذشته، مذاکرات صلح بین نماینده گان دولت و مخالفین مسلح تدویر یابد، به نظر شماعوامل اصلی انجام نشدن این مذاکرات، چه ها بود و چه امیدواری ها برای آغاز عملی این گونه مذاکرات در آینده نزدیک یا دراز مدت وجود دارد؟

خُرم: اول قسمیکه تا به حال این مذاکرات صورت نگرفت، امکان دارد بعد از این همصورت نگیرد،دوم حتی اگر مذاکرات هم صورت گیرد با یک بخش خاص مخالفین مذاکرات خواهد شد و یک بخش بزرگ به بهانه اینکه مذاکره کننده گان خیانت کرده اند، به جنگ خود ادامه خواهند داد، و چیزی که من فکر میکنم در جنوب افغانستان طالبان مستقر خواهند بود و جنگ خواهند کرد و در شمال افغانستان افراد مسلح که مربوط به کشورهای دیگری هستند چون چیچنی ها، ازبک ها، ایغوری ها و اینها جنگ را به پیش خواهند برد و به این ترتیب جنگ به واسطه دو جبهه به پیش برده خواهد شد، جنگجویان داخلی و جنگجویان خارجی، و مذاکره صلح قسمی که قبلا هم صورت نگرفته بعد از این هم صورت نخواهد گرفت، اما اگر مذاکرات برگزار هم شود، باز هم منجر به خاتمه جنگ و آمدن صلح نخواهد شد.

اصلاح : دراین اواخرگزارشاتی ضد ونقیضی از فعالیت های داعش در افغانستان شنیده می شود، اگر این فعالیت ها وجود داشته باشند، شما نقش پاکستان در ترویج و کمک به داعش در افغانستان را چگونه ارزیابی میکنید؟

خُرم: یک چیز را اگر شما متوجه شوید، زمانیکه قرارداد امنیتی با امریکا امضاء شد، متصل با آن اعلام بخش خراسان داعش صورت گرفت و شخصی از (اورکزی ایجنسی) و مولوی عبدالرؤف خادم که در هلمند بود به رهبری آن برگزیده شدند، مسئله اصلی در نام خراسان چیست؟ همان گونه که در عراق گروه داعش از اسم مشترک (عراق و شام) یا دولت اسلامی عراق و شام استفاده می کند و به این ترتیب سرحدات بین کشور ها را زیر سوال میبرد در حالیکه عراق یک کشور جدا گانه و سوریه کشور جدا گانه است، به همین ترتیب کلمه خراسان در منطقه ما هم سرحدات را زیرسوال میبرد و این اعلام بعد از امضاء شدن پیمان امنیتی صورت گرفت، حرکتی که در این جا زیر نام داعش، یا هر نام دیگری باشد و با نام ونشان خلافت باشد و در آن خارجی ها شرکت داشته باشند، هدف اصلی آن از بین رفتن سرحدات فعلی و زیر سوال رفتن آن است.

زیرسوال بردن سرحدات به این معنا که پس از این عملیات نظامی از خاک افغانستان در آن طرف دریای آمو و شاید به طرف ایران و یا هم به طرف چین ادامه پیدا کند و این حرکت خصوصیتش همین خواهد بود که از این سرحدات بگذرد، بناء بر این اگر نامش داعش باشد یا هر چیزی دیگری، در آن خارجیانی دخیل اند که از افغانستان منحیث یک پایگاه استفاده می کنند و در آن طرف سرحدات افغانستان،عملیات صورت می گیرد و نامش را هم مانده اند خراسان که این خودش توجیه کننده آن است.

اصلاح: نقش پاکستان در این راستا را چگونه می بینید؟

خُرم: پاکستان عملی کننده نقشه های امریکاست، پاکستان همچو یک قراردادی، یا همچو کمپنی بلک واتر امریکا عمل می کند پاکستان دستور می گیرد، امریکا امر می کند که

زمانیکه قرارداد امنیتی با امریکا امضاء شد، متصل با آن اعلام بخش خراسان داعش صورت گرفت و شخصی از (اورکزی ایجنسی) و مولوی عبدالرؤف خادم که در هلمند بود به رهبری آن برگزیده شدند، مسئله اصلی در نام خراسان چیست؟ همان گونه که در عراق گروه داعش از اسم مشترک (عراق و شام) یا دولت اسلامی عراق و شام استفاده می کند و به این ترتیب سرحدات بین کشور ها را زیر سوال میبرد در حالیکه عراق یک کشور جدا گانه و سوریه کشور جدا گانه است، به همین ترتیب کلمه خراسان در منطقه ما هم سرحدات را زیرسوال میبرد و این اعلام بعد از امضاء شدن پیمان امنیتی صورت گرفت، حرکتی که در این جا زیر نام داعش، یا هر نام دیگری باشد و با نام ونشان خلافت باشد و در آن خارجی ها شرکت داشته باشند، هدف اصلی آن از بین رفتن سرحدات فعلی و زیر سوال رفتن آن است.

چیزیکه من از آن خوف دارم این است که روزی از افغانستان یک وزیرستان بزرگ ساخته شود که بعد توانایی پاسخگویی آن در این جا موجود نباشد، همین حالا هم یک نظامی تاجکستان در اسارت طالبان قرار دارد و حکومت تاجکستان به حکومت افغانستان مراجعه کرده که حکومت افغانستان در مورد ناتوانی خود را نشان داده است. یعنی مشکلات سیاسی و نا امنی و تشنج از افغانستان یک وزیرستان بزرگ خواهد ساخت که توانایی جوابگویی در آن موجود نباشد و از اینجا خرابی ها به چین، آسیای مرکزی و ایران سرایت کند، پس نتیجه حرف این که همکاری بین کشورهای منطقه و محتاط بودن و هوشیار بودن در روابط با امریکا و پاکستان راه جلوگیری از خراب شدن وضعیت است.

باید در برابر این امتیازات در این منطقه نقشه ما را به پیش ببری و پاکستان این کار میکند، عسکر میفرستد، در مدرسه افرادی را تربیه میکند، به آنها اکمالات میکند و عملیات های استخباراتی انجام می دهد، همین حالا اکثر حملات طیارات بي پیلوت امریکا به اساس معلومات استخبارات پاکستان صورت میگیرد و پاکستان در مقابل این خدماتش در افغانستان از امریکا امتیاز می گیرد.

اصلاح: با توجه به نظریات شما، چه راهکارهای وجود دارند تا بتوان سد راه این همه تلاش ها و زد وبند ها گردید و از این کشمکش ها جلوگیری نمود؟

خُرم: راه اساسی آن در چند چیز است، یکی اینکه حکومت ما باید سیاست خوشباورانه نسبت به پاکستان و امریکا نداشته باشد، چیزیکه آنها طرح میکنند، نباید با آن با خوشبینی برخورد کنند و باید بیاندیشند که در عقب این چه موجود است وبعد به همان طریق با آن برخورد کنند، این یک قضیه است و قضیه دوم این است که باید همگرایی و تفاهم بین کشورهای منطقه صورت گیرد، این بسیار مهم است.

چیزیکه من از آن خوف دارم این است که روزی از افغانستان یک وزیرستان بزرگ ساخته شود که بعد توانایی پاسخگویی آن در این جا موجود نباشد، همین حالا هم یک نظامی تاجکستان در اسارت طالبان قرار دارد و حکومت تاجکستان به حکومت افغانستان مراجعه کرده که حکومت افغانستان در مورد ناتوانی خود را نشان داده است. یعنی مشکلات سیاسی و نا امنی و تشنج از افغانستان یک وزیرستان بزرگ خواهد ساخت که توانایی جوابگویی در آن موجود نباشد و از اینجا خرابی ها به چین، آسیای مرکزی و ایران سرایت کند، پس نتیجه حرف این که همکاری بین کشورهای منطقه و محتاط بودن و هوشیار بودن در روابط با امریکا و پاکستان راه جلوگیری از خراب شدن وضعیت است.

اصلاح:ایالات متحده امریکا تصمیم گرفته تا برعلاوه پایگاه های که به اساس پیمان امنیتی تصاحب کرده ،عده ای از سربازان جنگی خود را نیز پس از ختم سال ۲۰۱۵ درافغانستان باقی بگذارد، به نظر شما این تصمیم حکومت امریکا،به معنای ادامه جنگ در افغانستان تلقی نمی گردد؟

خُرم: من این حرف بارک اوباما را بسیار مضحک و خنده آور می دانم که گفت من در سال ۲۰۱۶ تعداد عساکر امریکا را در افغانستان، به یک هزار تن میرسانم و آن هم در سفارت امریکا در کابل جابجا خواهد بود ولی در عین حال از رهبران ما خواستند تا بگویند که نه عساکر بیشتر امریکایی در افغانستان نیاز است و پس از این درخواست آنها هم قبول کردند که بلی ما میباشیم.

این یکی چیزی مضحک است، اگر امریکایی ها میخواستند که یک هزار عسکر شان در اینجا باشد، پس اینقدر فشار برای چه بود تا قرارداد امنیتی امضاء شود و نه پایگاه را در اختیار داشته باشند؟ اینقدر فشار بر حکومت قبلی و اینقدر عجله شان برای امضاءدر حکومت فعلی، این همه مسایل خندهآوری اند، به نظر من این یک برنامه است که بر مردم افغانستان تمسخر می کنند و سیاسیون افغانستان متوجه این موضوع نیست اما ملت متوجه است که این همه دروغ است، به مراتب می گفت که اگر شما پیمان امنیتی را امضاء نکنید ما تعداد عساکر خود را در افغانستان صفر میسازیم کجا صفر ساخت؟ اصلا جنگ آنها در اینجا خاتمه پیدا نکرده و به یک شکل بدترآن ادامه دارد.

اصلاح : هنگامی که شما در حکومت قرار داشتید، از امضای پیمان امنیتی اجتناب ورزیدید وشرایطی را برای امضای آن وضع نمودید، اما حکومت جدید بدون در نظر داشت شرایط وضع شده شما این پیمان را امضاء کرد، دلایل مخالفت شما با این پیمان چه بود و به نظر شما دلایل امضای عاجل این پیمان توسط حکومت جدید چه بود ؟

خُرم: دلایل و شرایط ما مختلف بود، که برخی موارد عمده آن را به شما میگوم، یکی آغاز عملی و ضمانت شده پروسه صلح بود، چون ما از این وضعیت فعلی می ترسیدیم و نگران بودیم که اگر یکبار آنها قرارداد وموافقه با پایگاه ها را بدست بیاورند، بعد جنگ را بشکل دیگر آن ادامه خواهند داد، قسمیکه حالا میکند و ما به همین دلیل این ضمانت را میخواستیم، دوم اینکه سیاست امریکا درمورد پاکستان در رابطه با قضیه افغانستان واضح نبود، سیاست امریکا در این رابطه صادقانه نبود و به وضاحت نیاز داشت و این دو عنصر عمده است که امروز هم ادامه دارد و خرابی را به وجود آورده، اینکه حکومت فعلی چرا آن را امضاء نمود تحلیل خود شان

است، شاید تحلیل شان این باشد که امضای پیمانبه نفع آنها است ولی کاشکی به نفع افغانستان میبود، تا حال که شنیده میشود امضای این پیمان به نفع افغانستان نیست، متاسفانه چیزی را بمیان آورد که امروز میبینیم و به ضرر افغانستان است.

اصلاح :دراین اواخر با گرم شدن جنگ یمن، افغانستان سیاست بی طرفی چندین ساله خود درمسایل جهانی را کنار گذاشت واز موقف عربستان سعودی اعلام حمایت کرد، به نظر شما با این گونه موضع گیری،آیا زمینه تشدید جنگ نیابتی دیگران درافغانستان افزایش نمی یابد؟

خُرم: آن گونه که من اعلامیه حکومت افغانستان را خواندم، یک اعلامیه بسیار محتاطانه است و فکر نمیکنم که زمینه را برای جنگ نیابتی فراهم سازد، من در آن نقطه ایرا نمیبینم که باعث تنش درروابط با یک جانب شود، افغانستان با ایران منحیث یک کشور همسایه روابط خوب دارد و باید داشته باشد، همچنان عربستان سعودی جایی است که در آنجا حرمین شریفین موقعیت دارند و هر مسلمان به آن احترام خاص دارد، و هرچیزیکه به آن کشور ضرر میرساند، هر مسلمان باید در آن مورد بی تفاوت نباشد اما این اعلامیه بسیار محتاطانه بود، فکر نمیکنم که زمینه جنگ نیابتی را به وجود بیاورد.

اصلاح:یک مشکل عمده ویک نقطه ضعف افغانستان درمقابل کشورهای همسایه، موضوع مهاجرین افغان دراین کشورهاست، به نظر شما چرا ما نتوانستیم طی یک ونیم دهه گذشته با موجودیت کمک های خارجی، برای بازگشت آبرومندانه این مهاجرین به کشور، زمینه سازی کنیم؟

خُرم: من می خواهم یک نکته را برای شما بگویم و آنرا تجربه دوران شمولیت خود در حکومت میدانم، نه کشورهای که میزبان مهاجرین افغان اند، میخواهند که مهاجرین از آن کشورها به کشور خود برگردند و نه هم (یو این اچ سی آر) یا کمشنری عالی سازمان ملل متحد در امور مهاجرین، یک بخش (یو ان اچ سی آر) روی همین مهاجرین استواراست، کاروبار و معاش مامورینش از آن تأمین است، از آن امتیازات میگیرد و آنها نمیخواهند که این مسئله خاتمه یابد، کشورهای میزبان هم قطعاً نمیخواهند که مهاجرین افغان به صورت کامل از آن کشور ها خارج شوند، چون منافع خود شان در آن وجود دارد و حکومت های افغانستان هم هربار برای حل عاجل این قضیه می اندیشند، حتی اگر افغانستان بخواهد باز هم آن کشورها نمی گذارند که مهاجرین همه به کشورخود شان برگردند، این موضوع نه به کمک ها ارتباط دارد و نه هم جامعه جهانی بگونه ای کمک می کند که مهاجرین دوباره بیایند به کشورخود شان، این یک موضوعی است که نه اراده جامعه جهانی و نه هم اراده کشورهای میزبان در آن موجود است، بناء بر این کار ادامه پیدا کرده و پیدا میکند.

اصلاح: اما فکر نمی کنید که کشورهای میزبان به حیث وسیله فشار از این مهاجرین استفاده می کنند، و حکومت افغانستان هم هربار برای حل عاجل آن اقدام میکند، نه برای حل دایمی آن، در دوران این سه دهه این اقدام عاجل به دایمی مبدل نشد؟

خُرم: اقدام عاجل برای حل این معضله به اقدام دایمی به خاطری بدل نشد که هم جامعه جهانی این کار را نمیخواهد و هم کشورهای میزبان؛ و یک مسئله دیگری هم است آن اینکه بعض از جنگ های که سبب مهاجرت ها می شوند سه و یا چهار سال ادامه پیدا می کنند، در این گونه موارد دوباره برگشتاندن مهاجرین و بیجا شده گان به حال خودش آسان است اما در افغانستان این موضوع به درازا کشید، در دوران مهاجرت نسل های متولد شدند، همانجا بزرگ شدند، تغییرات زیادی در آنها و در کشورهای میزبان بوجود آمد وبه این ترتیب این مسئله به یک مسئله بسیار مغلق تبدیل شده است.

کشورهای که میزبان مهاجرین افغان اند ، میخواهند که مهاجرین از آن کشورها به کشور خود برگردند و نه هم (یو این اچ سی آر) یا کمشنری عالی سازمان ملل متحد در امور مهاجرین، یک بخش (یو ان اچ سی آر) روی همین مهاجرین استواراست، کاروبار و معاش مامورینش از آن تأمین است، از آن امتیازات میگیرد و آنها نمیخواهند که این مسئله خاتمه یابد ، کشورهای میزبان هم قطعاً نمیخواهند که مهاجرین افغان به صورت کامل از آن کشور ها خارج شوند ، چون منافع خود شان در آن وجود دارد و حکومت های افغانستان هم هربار برای حل عاجل این قضیه می اندیشند ، حتی اگر افغانستان بخواهد باز هم آن کشورها نمی گذارند که مهاجرین همه به کشورخود شان برگردند

اصلاح: روزگاری شما زندان بگرام را کارخانه طالب سازی نامیده و برای بستن آن اقدام کردید اما حالا یکباردیگر گزارشاتی مبنی برفعال ساختن زندان بگرام توسط نیروهای خارجی وجود دارد، ازنظرشما چه عواملی وجود دارند که امریکایی هابازهم درصدد فعال سازی زندان بگرام برامده اند؟

خُرم: در مورد زندان بگرام همان گونه که رئیس جمهور قبلی افغانستان گفته بود که بگرام یک فابریکه طالب سازی است و به همین دلیل هم مخالف آن بودیم وهستیم، از نظر ما خارجی حق ندارد که در خاک ما کسی را زندانی سازد و زندان داشته باشد، و دیگر این که آنها به این دلیل این کار را می کنند تا یکتعداد مردم علیه دولت خود عقده مند شوند و این عقده باعث میشود که جنگ شعله ورشود .

با این کار آنها هم نقض حاکمیت ملی ما صورت می گیرد و هم ضررش به مردم و حکومت افغانستان میرسد، این زندان نقض حاکمیت افغانستان است این زندان به ضرر افغانستان است و حقوق مردم افغانستان در آنجا نقض میشود، مخالفش بودیم و در این مورد اقدام کردیم و خدا کند که این زندان باز بازگشایی نشود.

افغانها درمقابل هر تهاجم خارجی مقاومت کرده اند و پیروز برامده اند ، علت اصلی این پیروزی هم ایمان مردم افغانستان بوده، سنت ها و ارزش های دینی و فرهنگی و غرور افغانی مردم افغانستان بوده، من اطلاع دارم که به صورت سیستماتیك ازطرف کشورهای غربی کار صورت می گیرد تاغرورافغانی و ارزش های دینی مردم افغانستان را ضعیف ساخته و از بین ببرند.و این به دلیلی که با این کار بهترین زمینه برای غلام ساختن مردم افغانستان فراهم میشود ، این کار سیستماتیك جریان دارد و حال این مسؤولیت روشنفکران افغانستان است و مسؤولیت علمای افغانستان است و کار ملت افغانستان است تا در این مورد هم حساس باشند و هم هوشیار، چون ما در بخش مادی چیزهای زیادی را از دست دادیم و اگر در بخش معنویات و ارزش های دینی، فرهنگی و تاریخ خود هم از چیزی را از دست بدهیم به این معناست که ما یك جسم بی روح هستیم و هر چیزی که دیگران خواستند از ما می سازند و این همان طریقه غلامی است.

اصلاح: اما در این روزها گزارشاتی وجود دارند که این زندان دوباره فعال شده و اتباع خارجی در آن نگهداری میشود، بناء این کار همان نظریه و نگرانی شما را تجدید نمیکند؟

خُرم: صد فیصد و این مسئله را باید مسئولین دولتی ما به ملت وضاحت بدهند که آیا واقعیت دارد یا خیر؟ چون من خوانده ام که در این زندان کسانی هم وجود دارند که محاکم ثلاثه افغانستان در مورد رهایی آنها، فیصله کرده اما باز هم در بند به سر میبرند و کنترول عمومی زندان را بار دیگر امریکایی ها بدست گرفته اند، مردم ما حق دارند تا مسئولین دولتی برایشان در این مورد توضیح بدهند.

اصلاح: همزمان با تهاجم نظامی برکشور ما یک تهاجم عظیم فرهنگی نیز علیه مردم و کشورما آغاز یافت وتلاش های صورت می گیرد تا ارزش های دینی و اخلاقی ما را برباد دهند، به نظر شما این خطر تا چه حد جدی است و راه های جلوگیری از آن چگونه است؟

خُرم: این موضوع بسیار مهم است، چون افغانها درمقابل هر تهاجم خارجی مقاومت کرده اند و پیروز برامده اند، علت اصلی این پیروزی هم ایمان مردم افغانستان بوده، سنت ها و ارزش های دینی و فرهنگی و غرور افغانی مردم افغانستان بوده، من اطلاع دارم که به صورت سیستماتیک ازطرف کشورهای غربی کار صورت می گیرد تاغرورافغانی و ارزش های دینی مردم افغانستان را ضعیف ساخته و از بین ببرند.و این به دلیلی که با این کار بهترین زمینه برای غلام ساختن مردم افغانستان فراهم میشود، این کار سیستماتیک جریان دارد و حال این مسؤولیت روشنفکران افغانستان است و مسؤولیت علمای افغانستان است و کار ملت افغانستان است تا در این مورد هم حساس باشند و هم هوشیار، چون ما در بخش مادی چیزهای زیادی را از دست دادیم و اگر در بخش معنویات و ارزش های دینی، فرهنگی و تاریخ خود هم از چیزی را از دست بدهیم به این معناست که ما یک جسم بی روح هستیم و هر چیزی که دیگران خواستند از ما می سازند و این همان طریقه غلامی است.

اصلاح: به حیث آخرین پرسش، اگر بفرمایید که در این اواخر بین افغانستان و پاکستان روی عملیات مشترک در دو سه نقطه خط دیورند توافق صورت گرفته،به نظر شما اضرار و مفاد این گونه توافق با در نظرداشت سیاست پاکستان در مورد افغانستان چیست؟

خُرم: من قبلا به شما گفتم که پاکستان نقشه های امریکا را در این منطقه و خصوصا در افغانستان عملی میکند و در مقابلش امتیاز میگیرد، با این کار وتوافق آنها دو امتیاز میگیرند، یکی به رسمیت شناخته شدن خط دیورند، چون برای امریکایی ها هیچ فرقی نمیکند که دیورند سرحد رسمی باشد یا نباشد و دوم کنترول برسیاست خارجی افغانستان.

یکی از وسایلی که بالآخره منتج میشود به رسمیت شناختن خط دیورند همین توافق اخیر است که به نام "اس، او، پی" یاد میشود، زمانیکه ما درحکومت بودیم، پاکستان تقاضا کرد تا این توافق نامه به امضاء برسد، در شورای امنیت ملی و درنتیجه میکانیزم کار سه جانبه (افغانستان امریکا و پاکستان) یک سند ساخته بودند در هر نکته آن نام سرحد را گرفته بودند، مسایل ومشکلات دیگری هم داشت که ردشد و در مورد آن بحث صورت نگرفت، اما در این اواخر گفته میشود که شورای امنیت ملی کشور آن را تصویب کرده، و این یک چیزی است که به تمامیت ارضی ما ضرر میرساند.

حتی اگر در آن به عوض "سرحد" کلمه خط دیورند ذکر شده باشد ولی باشد باز هم به ضرر افغانستان است، چون اینگونه سند ها و عملیات مشترک ما با پاکستان در این ساحه، به معنای نقض مطلق و زیرپا کردن تمامیت ارضی ماست، هرچند این گونه توافقات نمی تواند بین ملت پذیرایی داشته باشد اما امضای آن، در روی کاغذ یک نوع به رسمیت شناختن خط دیورند است و حکومت باید در این راستا متوجه باشد.

پایان

د غربپاله «اسلامي» مفکرینو په اړه!

زاهد جلالي

زه یو مهالې له هغو اسلامي مفکرینو، چې دیموکراسي اسلامایز کوي او عموما غربي مفاهیمو سره ټکر نه غواړي، متاثر وم. خو اوس قانع شوی یم چې دا خلک اسلامي روح نه شي تمثیلولولای، دوی یو هدف لري، هغه دا چې اسلام صیقل کړي او له غربي ارزښتونو سره یې یو شان ښکاره کړي. دوی د دې له پاره دلایل تراشي.

د شوروي اتحاد د پیاوړتیا پر مهال به ځینو اسلامي مفکرینو دې ته دلایل تراشل چې اسلام له سوشیلېزم او بیا له کمونېزم سره چې دین رټي، یو شان ښکاره کړي او ووایي چې اسلام هم اقتصادي سوشیلېزم غواړي. زما یو ملګری له مارکس نه ډېر متاثر ؤ، ما ته به یې ویلې، چې که علما هوښیار وي، اسلام دې له سوشیلېزم سره په ټکر کې نه تفسیروي!

په دې وروستیو کې چې مې په پوهنتون کې د قانون فلسفه (جیورېسپروډنس) وویلې او لږ لږ مې غربي سېستم تعقیب کړ، دې پایلې ته رسېدلی یم چې دیموکراسي، لبرلېزم، نشنلېزم، کپېټلېزم، پوسټ مودرنېزم، پازېټېوېزم او بیا دقیقا یوټېلېټېرینېزم... دا ټول د یو پراخ ټولنیز بدلون د شرحې له پاره جوړ شوي مفاهیم دي، چې موږ نه ورسره جوړېدای شو او نه ورته اړتیا لرو. غربیان پر دین باندې راپورته شول او دین یې یو طرف ته کړ، بالآخره له یوې خلا سره مخ شول، چې اوس یې په پورته ذکر شویو نظریو پوره کوي.

زموږ اسلامي مفکرین باید د دې هڅه ونه کړي. اسلامي یو الهي دین دی، یو کامل دین او داسې دین چې د انسان د فطرت مطابق لارښوونې لري. ضرورت نه شته چې موږ یې پرون د دې له پاره چې شوروي زه زور کې وه، له شوروي سره موافق تفسیر کړو او نن د غرب د حاکمیت له پاره. سبا ښایي ځینې کسان د چینایي غلبې پر مهال اسلام بېرته له سوشیلېزم سره ورته ښکاره کړي او ووایي چې د چین حکومتي سېستم اسلامي دی!

ما چې د محمد محق لیکنې ولوستې، له مصري«منځلارو» اسلامي مفکرینو یو قدم وړاندې شوی دی. دی له محمد ارکون او ځینې نورو خطرناکو خلکو متاثر دی، چې دینداري خو یې هېڅ نه وه، مګر له قرآنه هم منکر وو او پر قرآن یې هم نیوکه کوله...

دوی د اسلام له غمه نه دي مړه، نه د مسلمانانو فکر ورسره شته. نن په نړۍ کې د اسلامي بنسټپالنې او پراخو جګړه جرړه امریکا وضعه کړې. همدا چې اسلامي بنسټپالنه بلل کېږي، د سړې جګړې پر مهال دوی تمویلول او زمینه یې ورته برابروله. نني داعش ته چا زمینه برابره کړه؟ اوس خو په افغانستان کې په خپلو سترګو وینو چې دوی د داعش د رامنځ ته کولو له پاره پراخ کمپاین شروع کړی. په افغانستان کې د جګړې، اداري فساد او عموما ټولې ګډوډۍ لاملین همدوی دي. په عراق او افغانستان کې دوی کیمیاوي وسلې استعمال کړې دي. ماشومان، ښځې، بوډاګان او ټول غیر محاربین یې قصدا وژلي. په زندانو کې د غیر اخلاقي کړنو او غیر نساني تعذیب راپور خو یې خپله خپور کړ، ګوانتانامو غیر قانوني زندان لا هم نه دی بند؛ عموما د نړیوال قانون او نړیوال بشري قانون اصول یې تر پښو لاندې کړي دي.. خو دغو مفکرینو ته امریکا لا هم د تمدن نمونه ښکاري او وایي چې امریکا باید اسلامي نړۍ کې دیموکراسي خپره کړي!

ما چې د محمد محق لیکنې ولوستې، پر ټولو اسلامي حرکتونو نیوکه کوي. د دوی ټول ښه افکار یوې خوا ته ږدي او اسلام ته په خدمتونو یې سترګې پټوي او دې ته ګوري چې چېرته یې د ضعف ټکی ومومي او نیوکه پرې وکړي! د ده ټولې نیوکې پر اسلامي حرکتونو دي او د تروریزم او وحشت اساس چې امریکا بلل کېږي، هغه ته لا هم لاس نه وروړي او په اوچته سترګه ورته ګوري.

داسې خلک په اسلامي نړۍ کې ځای نه لري. یو څه موده به د رنګین دادفر سپنتا پروژې وچلوي او یو څو اسلام دښمنه به خوښ کړي، چې پروژې ختمې شوې، بیا یې څوک پېژني هم نه. ان شا الله.

د محمد محق پر یوې مقالې په تبصره کې، چې ایمېل ته یوه ملګري رالېږلې وه.

اړیکې: habibi@eslahonline.net

گلبرګهای ادب

گیدړه او صحرايي چرګان

يوه شپه يوې گيدړې د څوارلسم د سپوږمۍ په رڼا کې خپل عادي چکر واهه چې يو څو صحرايي چرګان يې وليدل چې په ونې کې پاس پر يوه منډه ناست دي. چلي گيدړه د ونې لاندې په داسې ځای کې ودرېده چې صحرايي چرګانو ته ښه سمه ښکاره شي. گيدړه په شاتنيو پښو ودرېده او په نڅا سر شوه. کله به يوې خوا ته تاوه شوه او کله بلې ته، بيا به ټيټه او جګه شوه او په ټوپو به يې شروع وکړه. صحرايي چرګانو په ځير، ځير ور ته کتل او سترګې يې پرې ښخې کړې وې. دومره ور ته متوجه وو چې له دې وېرې يې سترګې نه رپولې چې هسې نه ترې پټه نه شي چې دوی و نه خوري.

گيدړې داسې ځان وښود لکه پر ونې چې خيژي. بيا پر ځمکې څملاسته او ځان يې مړ واچاوو. لږ وروسته په څلورو شوه، ملا يې پورته کړه، او خپله ببره لکۍ يې وشغوله.

په کتو، کتو د صحرايي چرګانو سترګې جال، جال شوې، او چې گيدړې لږه شېبه نوره هم خپلو حرکاتو ته ادامه ورکړه، چرګان سربداله شول او يو له بل پسې گيدړې ته را وغورځېدل!

درس:

خطر ته ډېر زيات متوجه کيدل او له اندازې زيات فکر پکې کول سړی په غيرشعوري ډول اغيزمنوي او د ماتې احساس پکې پيدا کوي. ډېر کله نيول شوي ولسونه د نيواکګرو د غورځو پرځو او دړکو له تاثير لاندې راځي او تسليميږي، که نه زورور هېوادونه رښتيا هم دومره زورور نه وي چې ټوله نړۍ په زور لاندې کړي.

ژباړه: ډاکټر غنچه ګل ارمان

پلار يې ځان وواژه!

وايي چې يو بزګر خپل ماشوم د سيمې په ښوونځي کې داخل کړ، لومړنۍ زده کړې وړيا وې، نو ځکه له ماشوم څخه فيس نه اخيستل کېده، نو پلار يې هم راحت ؤ او د فيس غم ورسره نه ؤ، خو داسې ورځ راغله، چې زوی يې له لومړني ښوونځي فارغ شو او بايد منځني ښوونځي ته تللی ؤ، او په هغه سيمه کې يوازې يو منځنی ښوونځی ؤ، چې له فيس پرته يې شاګردان نه منل، خو پلار يې په دې موخه ماشوم ښوونځي ته بوته چې شايد مراعت وکړي او ويې مني خو د ښوونځي ادارې ته له هرڅومره سوال او زاريو وروسته يې هغه قانع نه کړی شوه او هغوی ورته وويل، چې دلته يوازې يتيمان وړيا زده کړې کولی شي، بزګر ورته وويل: سمه ده نو سبا ته به زما ماشوم خامخا تاسو داخل کړئ، هغوی ورته وويل: که هرڅوک واسطه کړې دلته يې واسطه کار نه کوي، سبا ته بزګر په ونه کې ځان را ځوړند کړی او ځان وژنه يې کړې وه، او ماشوم يتيم شو، ځکه نو د اړمنو خلک اړتيا ته په کتو سره له هغوی سره تعامل وکړئ، داسې نه چې بيا يې سبا په يوه کبيره ګناه کې تاسې هم شريک شئ، ځکه تاسو به يې د مخنيوي وسه لرله خو خپل مسئوليت به مو نه وي اداء کړی.

د ميږيانو د ژوند نظام

نن مونږ ته ساينس دا ښايي چې په حيواناتو کې دميږيانو د ژوند ډول انسانانو ته ورته دی، د انسانانو په څېر خپل مړي په ځمکه کې خښوي، په خپلو منځونو کې د خبرو اترو نظام لري، د انسانانو په څېر ماركيټونه جوړوي او د خوراک لپاره خوراکي توکي ذخيره کوي.

خو دوی لا خبر نه دي چې زمونږ قرآن د نن نه څوارلس سوه کاله پخوا په دې هکله مونږ ته خبر راکړی دی.

قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ. (النمل ١٨)

ژباړه: نو وويل: يوه ميږي (چې مشر ؤ پر نورو) ای ميږيو! ننوځئ ټول مساکنو سوړو خپلو ته چې مات او چيت پيت مو نه کړي هرومرو (خامخا) تاسې لره سليمان او لښکر د ده، حال دا چې دوی به نه وي پوه (د تاسې له دې پائماليدو نه). (ژباړه: عبدالصبور مبارز)

د اوښ او مړک کيسه

وايي د يو مړک له اوښ سره مينه پيدا شوه، د هغه دنګه ونه او جسامت يې خوښ شو او له ځان سره يې کور ته روان کړ. کله چې د مړک سوړې ته ورسېدل، نو اوښ ته يې بلنه ورکړه چې کور ته ورسره ننوځي. اوښ چې د مړک کور ته وکتل او بيا يې خپل ځان ته وکتل، نو ورته يې وويل:

«يا د ځان هومره کس سره محبت کوه، او يا دومره کور جوړوه چې ستا له محبوب سره مناسب وي».

همدا کيسه يو سړي امام ابن القيم (رحمه الله) ته وکړه، هغه چې واورېده نو ويې ويل:

«او ای مسلمانه! يا د الله تعالی له مقام او عظمت سره برابر په پوره خشوع او خضوع لمونځ کوه، او يا د عبادت لپاره داسې خدای پيدا کړه چې ستا د بې وقاره لمانځه اهليت ولري».

و معلوماتی

استعداد تان را قفل نکنید

روزی پادشاهی سه پسر داشت و باید از بین آنها یکی را بـه عنـوان ولیعهـد خـود انتخـاب مـی کـرد. انتخاب مشکلی بود چون هر سه پسر بسیار زیرک و شجاع بودند. با وزیر خود مشورت کرد و هـر سـه پسر را نزد خود خواست و به هر کدام یک کیسه دانه گل داد و گفت: من مدتی به سفر مـی روم و از شما انتظار دارم تا وقتی برمی گردم این دانه گلها را تر و تازه به من باز گردانیـد و هـر کـس بهـتر از دیگران از آنها مواظبت کند ولیعهد من خواهد بود.

پسر اول دانه ها را در صندوقچه ای آهنین گذاشت و درش را مهـر و مـوم کـرد. پسر دوم آنها را بـه بازار برد و فروخت و نزد خود اندیشید وقتی پدرم بازگشت به بازار می روم و دانه های تازه می خـرم و به او بازمی گردانم. پسر سوم دانه ها را به باغچه برد و همه را کاشت.

بعد از مدتی پدر از سفر بازگشت. پسر اول در صندوقچه را باز کرد. تمام دانه هـا پوسـیده و از بـین رفته بودند. پسر دوم زود به بازار رفت و دانه های تـازه خریـد و بـه نـزد پـدر آورد. پادشـاه کـار او را تحسین کرد. و اما پسر سوم پدر را به باغچه بـرد و گلهـای شـاداب را نشـانش داد و گفـت: بـه زودی همهء گلها تخم تازه خواهند داد و آن دانه ها را به شما خواهم داد.

پدر به هوش و زیرکی پسرسوم آفرین گفت و او را به عنوان ولیعهد خود انتخاب کـرد. زیـرا کـه ایـن دقیقا کاری بود که با دانه گل باید می کرد.

دانه گل برای کاشتن و پرورش دادن و استفاده از زیبایی و عطـر آن اسـت. و درون همـه مـا خداونـد دانه های استعداد های بسیاری گـذارده اسـت. آنهـا را در صـندوقچه نگـذاریم تـا از بـین برونـد. بـه بطالت هم از دستشان ندهیم. بلکه آنها را بکاریم و آبیاری کنیم و پرورش دهیم تا هـر کـدام گیـاهی سبز شاداب و باطراوت شوند. اگر شجاعت به سلطه گرفتن نفس مان را داشته باشیم روزی ایـن گیـاه به گل خواهد نشست. گلی زیبا و معطر! دانه عشق و محبت را در دل بکاریم!

آیا میدانید؟

آیا می دانید که .... هر چه بیشتر کرفس(یک نوع گیاه) بخورید کالری بیشتری می سوزانید!

- آیا می دانید که....عسل تنها غذای طبیعی است که هیچ وقت فاسد نمی شود؟
- آیا می دانید که .... هر فرد سوئیسی سالانه ۱۰ کیلو شکلات مصرف می کند؟
- آیا می دانید که .... پس از نفت، قهوه بیشترین امار خرید و فروش را از آن خود کرده است؟
- آیا می دانید که .... بیشترین آمار آلرژی در کل جهان، حساسیت به شیر گاو می باشد؟
- آیا می دانید که .... توت زمینی تنها میوه ای است که دانه هایش خارج از آن رشد می کنند؟
- آیا می دانید که .... خوردن سیب هنگام صبح شما را بیش از چایی سرزنده و شاداب می کند؟
- آیا می دانید که.... قورباغه ها آب نمی خورند و آب مورد نیاز بدنشـان از طریـق پوستشـان جـذب می شود؟
- آیا می دانید که .... اگر غذا با آب دهان مخلوط نشود به هیچ وجه مزه غذا را متوجه نخواهید شد؟

برای بند شدن ریزش موی تان

۱. استفاده کافیین و سودا در چای را توقف دهید.
۲. در شبانه روز کم از کم شش ساعت استراحت کنید.
۳. پروتین های اضافی و به مقدار زیـاد غـذاهای آهنـی ماننـد جگـر، گوشـت، مـاهی، مسـکه، تخـم، انـواع مختلـف غلـه جـات، سبزیجات، خرما و کشمش را صرف کنید.
٤. از رژیم غذای تان نشایسته و شکر را کم کرده و میوه جـات و سبزیجات را اضافه کنید.
٥. موهای تان را با آب چای، سرکه و یا شربت سیب بشوید.
٦. از مواد نرم کننده موی، روغن موی و یا هم محصولات دیگر استفاده زیاد نکنید و خود را مطمئن بسازید که موهای تان پـاک شده است.
۷. موی های تانرا همه روزه نه، بلکه یک روز بعد بشویید.
۸. زمانیکه موی های تان تر باشد، برس نزنید.
۹. در شامپوی تان روغن اصلی کوهی اضافه کنید.
۱۰. شامپو های که لورل سلفایت سودیم داشته باشـد اسـتفاده نکنید فقط شامپو های طبیعی استفاده کنید.
۱۱. چای را همه روزه بنوشید.
۱۲. ماهی یک بـار بـرای پوسـت سر و موهـای تـان از جوجوبـا و روغن سیاه دانه استفاده کنید.
۱۳. غذاهای را صرف کنید که دارای ویتامینC باشـند، چـون این غذا در جذب آهن کمک میکند.
۱٤. شامپو را همراه با سیلیکا استفاده کنید.
۱٥. از سیلیکا بیشتر استفاده کنید. شما میتوانید مواد سیلیکا را در پوش بیرونی کچالو، مرچ سبز و سرخ و بادرنگ همچنان در لوبیا سبز پیدا نمایید. تمام غذاهای که تـازه و سـبز اسـت صرف کنید.
۱٦. ویتامین ای برای صـحت و نشـونموی مـوی بسـیار ضروری میباشد، یک نوع میوه به نام (اوکـادوس)، مغزیـات و دانـه هـا را صرف کنیـد و روغـن زیتـون را بطـور اساسـی همـه روزه اسـتفاده کنید.
۱۷. در موقع استعمال ملتی ویتامین، ویتامین a خوب است با وجودیکه اندازه زیاد این ویتامین سبب ریزش مو میگردد.

نشه یې توکي د هېواد راتلونکي ته بل ګواښ!

اصلاح رسنیز ګروپ/ نعمت الله عزیزي

د هېواد د پلازمینې کابل په زړه او ځینو نورو سیمو کې د لوړو او دنګو ودانیو په لیدو د هېواد یو ښه راتلونکې ته په زړونو کې هیلې پیدا کېږي، خو که بل خوا د دې ښار په ډېرې سیمو کې په زړو کالیو کې پټ او په نشه ای توکو د روږدو ځوانانو حالت ولیدل شي هیلې په آرمان او افسوس بدلېږي.

دا چې په افغانستان کې په تېرو څوارلس کلونو کې په میلونو ډالره له نشه ای توکو سره د مبارزې او د کوکنارو د کرکیلې د مخنیوي په نامه لاس په لاس شول او په دې برخه کې د نشه ای توکو سره دمبارزې په نامه مستقل وزارت او په لسګونو نورې داخلي او بهرنۍ ادارې کار کوي، خو ورځ تر بلې د کوکنارو کرکیله او په نشه ای توکو د روږدو کسانو شمیرې زیاتوالی مومي.

بسم الله نومي ځوان په داسې حال کې چې زوړ ټوکر یې پر خپل سر غوړولی ؤ، وویل چې ښوونځی مې پای ته رسولی او د اقتصاد په برخه کې مې دوه کاله درس هم ویلي دی، خو ایران ته لاړم هلته مې د کار کولو پر مهال ملا درد وکړ، یوه ایراني را ته وویل چې تریاک وکاروه نو ټول دردونه به دې ورک شي.

دا یوازې بسم الله نه دي چې ځواني یې نشه ای توکو له خاور سره خاورې او ژوند یې ورته ګران کړي دی، بلکې په هېواد کې په زرګونو داسې ځوانان شتون لري چې پر نشه ای توکو روږدي شوي او کور، ژوند، زده کړه او هرڅه یې ورنه اخیستي دي.

ورستیو سروې ګانو هم ښودلې ده چې په افغانستان کې پر نشه ای توکو د روږدو کسان شمیر په زیاتیدو دی. د ملګرو ملتونو د نشه ای توکو اوجرمونو سره د مبارزې ادارې یا (یو، ان، او، ډی، سی) په یوه راپور کې ویلي دي چې په افغانستان کې د زرګونو کوچنیانو او ښځو په ګډون له ۱,۳ میلیونه تر ۱,٦ میلیونو پورې په نشه ای توکو روږدي کسان شتون لري. د دې ادارې په وینا دا شمېره د تېر په پرتله زیاتوالي څرګندوي چې افغانستان به له ګڼو اقتصادي او ټولنیزو ستونزو سره لاس او ګریوان کړي.

له تېرې یوې لسیزې را په دیخوا نړیوالو د افغان حکومت سره د نشه ای توکو سره د مبارزې په برخه کې ګڼې مرستې کړي دي، خو اوس هم دغه هېواد د نړۍ ۹۰ سلنه مخدره توکي تولیدوي، چې کار پوهان هم د کوکنارو د کر زیاتوالی، نشه ای توکو ته آسانه لاسرسی، او د بیکارۍ

زیاتوالی، کورنی او اقتصادي ستونزې په هېواد کې د روږدو کسانو د زیاتوالی لامل بولي.
د ملګرو ملتونو دنشه ای توکو او جرمونو سره د مبارزې اداره همدارنګه وايي چې تېر کال په افغانستان کې په (۲۲۴۰۰۰) هکتاره ځمکه کوکنار کرل شوي ؤ.
دا ځل مو په نشه ای توکو د روږدو کسانو څه خاطرې او په دې موادو د اخته کېدو لاملونه پوښتلي، د دې تر څنګ مو پر اړوند چارواکو سربېره د روغتون له ډاکټر سره هم خبرې کړې دي چې مهم ټکې يې له تاسو درنو سره شريکوو.

په نشه ای توکو ولې روږدی شوې؟

جمعه ګل چې ځان د لوګر ولايت اوسيدونکی را پېژني، له دې مخکې يې نشه ای توکي کارول، خو په خبره يې له دوو مياشتو راهيسې يې پرې ايښي دي.
جمعه ګل په داسې حال کې چې په خپله ګډه وډه ږيره يې لاس راکش کړ وويل: "په ايران کې مو درانه کارونه کول، نو د ځان د آرامولو لپاره مو دنشه ای توکو کارولو ته مخه کړه او نژدې لس کاله کېږي چې دا توکي مې کارول، خو اوس له دولت نه خوشحاله يم چې په تدواي کې يې راسره مرسته وکړه."
جمعه ګل همدارنګه له ځوانانو او هغو کسانو څخه چې په نشه ای توکو روږدي دي هيله کوي چې د خپل دښمن (نشه ای توکو) سره کلکه مبارزه وکړي او هيڅ کله هم نشه ای توکي ونه کاروي، د نوموړي په وينا نشه ای توکي داسې يو دښمن دی چې وسله نه لري او د چا وينه نه تويوي خو له منځه يې وړي.
جمعه ګل په داسې حال کې چې له مايي هم د کار موندلو هيله کوله وويل: "آمر صيب که په دولت کې راته دنده پيدا کړې زه به د کوکنارو بوټي له بيخه باسم او له منځه به يې وړم" نوموړی څرګندوي چې که چېرې ورته کار پيدا شي، د ډېرو خلکو ژوند به وژغوري او د دې جوګه دی چې په وياړ سره خپل هېواد ته خدمت وکړي.
جمعه ګل همدارنګه د کشفي ارګانونو څخه ګيله مند دی چې د نشه ای توکو د له منځه وړلو په برخه کې خپل مسؤوليت په سمه توګه نه اداء کوي، نوموړي په ګيله منده او معصومانه لهجه راته وويل چې په ډېرو ځايونو (لکه باغ علی مردان څلويښت متره، شهداء او ځينو نورو سيمو) کې خلک دا توکي خرڅوي او د پوليسو د ګزمې موټر راځي او خپل حق له خرڅونکي اخلي او بېرته ځي.
نوموړی د پوليسو او خلکو له چلند نه هم راضي نه دی او ګيله کوي چې ورسره سمه رويه نه کېږي.
محمد هارون هم چې ځان د بغلان ولايت اوسيدونکي او له دې مخکې ځان د نان بای شاګرد راپېژني، په داسې حال کې چې زړه پلاستيکي بوجۍ يې په سر اچولې وه وويل: "د کار په وخت کې له نا سالمو ملګرو سره وم چې د سګرټو له څښولو نه مې شروع وکړه او ورو ورو په پوډرو باندې واوښتم."
محمد هارون په داسې حال کې چې د کانتينر سيوري ته ولاړ او په نسبتاً ګرمه هوا کې لړزيده، وويل: "نژدې يوه مياشت د سمنګان ولايت په شل بيستريز روغتون کې بستر وم خو وروسته له هغه مې بيا نشې ته مخه کړې ده."
هارون هم له پوليسو شکايت کوي چې ورسره سمه رويه او چلند نه کوي، او هميشه يې ځوروي، او هغه کسان چې نشه ای توکي راوړي که ورته حق ورکړي نو هيڅ هم ورته نه وايي او دغه توکي هر ځای پيدا کېږي.
محمد هارون په داسې حال کې چې په آواز کې يې خفګان او پښيمانۍ څرګندیده وويل: "ځوانانو ته دا پيغام لرم چې له بد عمله ملګرو سره ونه ګرځي، د نوموړي په خبره شب ګردي ونه کړي، خپل درسونو او تعليم ته پاملرنه وکړي، زموږ له بد حالت نه دې پند واخلي."
محمد هارون د افغان حکومت له مشرانو هم ګيله لري چې د کمپاينونو پر مهال يې له نشه ای توکو سره د مبارزې کلکه ژمنه کړې وه، خو تر اوسه يې کوم جدی کار نه دی کړی، نوموړي غوښتنه کوي چې بايد هغه عمده خرڅلاو ځايونه وتړل شي چې نشه ای توکي خلکو باندې پلوري.
د سړک پر غاړه يو څنګ ته يوازې پر خاورو لړلي پطلون کې ناست ؤ، زما په ورتګ سره حيران شو. ويل يې چې پر خپلو پښو ودرېدلی نه شم، ځان يې محمد حسين د باميانو ولايت اوسيدونکي را وپېژندلو چې کله مې د نشه ای توکو د کارولو په هکله ترې وپوښتل ويې خندل او راته يې وويل چې د ايران په تهران ښار کې يې غريبي کوله، ملګرو يې نشه اي توکو ته تشويق کړ او له لسو کلو ډېره موده کېږي چې نشه ای توکي د دودولو له لاري کاروي.
نوموړی څرګنده وي چې همدلته ورته نشه ای توکي راوړل کېږي، محمد حسين دا هم وايي چې همدلته په کابل کې د تداوي لپاره روغتون ته تللي ؤ، خو وروسته له بستره يې بېرته نشه ای توکو ته مخه کړې ده.
محمد حسين له خپل اوسني حالت نه خوښ نه ؤ او وويل يې چې دا ښه حالت نه دی او له حکومت نه يې د درملنې او د نشه ای توکو د له منځه وړلو غوښتنه کوله، د نوموړي په باور چې کله دغه توکي له منځه ولاړشي

نو خلک به هوسا او آرام شي. محمد حسین همدارنگه لـه خپلـو همځولـو غوښتنه لري چې هیڅکلـه نشـه ای توکي ونه کاروي.

بسم الله چې ځـان د بغـلان ولایـت اوسیدونکی معرفی کوي؛ په داسې حال کې چې زوړ ټـوکر یـي پـر سر غوړولی ؤ، وویل: "ښوونځی مې پای ته رسولی او د اقتصاد په برخـه کـې مې دوه کاله درس هـم ویـلي ؤ، خـو ایران ته لاړم هلته مې د کار کولو پر مهال ملا درد وکـړ یـو ایـراني را تـه وویـل چـې تریـاک وکـاروه نـو ټـول دردونه بـه دې ورک شي، نـو بیـا لـه همغې راهیسـې پـر دې بـلا روږدی شوم."

بسـم اللـه چـې لـه څوارلسـو کلونـو راهیسـې پـر نشـه ای توکـو روږدی دی، وایي چې د جنګلک روغتون ته څو څو ځلـې تللي یـم، خـو هغـوی د ضمانت غوښتنه کوي، چې ورونه مې راسره مرسته نه کوي او هـر یـو پـر خپل کار اخته دی.

بسم الله په داسې حال کې چې په یو کاغذ کې یي تور رنګ مواد نغاړل زیاته یې کړه چې د باغ علی مردان په سیمه کې یـو کـس دی چې ټول یې پیژني او په کورنیـو چـارو وزارت کـې اوس هـم دنده لري، او نشه ای توکي هم پلوري. بسم الله هم د پولیسـو لـه چلند نه سر ټکوي او وایي چې کله نا کله یې په نه خبره ډبوي او له یو ځای نه یې بل ځای ته ځغلوي.

بسم الله چې سترګې یې له اوښکو ډکـې وې، وویـل: "هیلـه لـرم چې له دې بدبختۍ نه خلاص شم او خپل ژوند ته بیرته وګـرځم." نوموړی له حکومت نه غواړي چې باید د نشه ای توکـو سره کلکـه مبارزه وکړي او مخه یي ونیسي.

بسم الله چې سترګې یې له اوښکو ډکې وې، وویل: "هیله لرم چې لـه دې بدبختۍ نه خـلاص شـم او خپـل ژونـد تـه بیرتـه وګـرځم." نومـوړی لـه حکومت نه غواړي چې باید د نشـه ای توکـو سره کلکـه مبـارزه وکـړي او مخه یي ونیسي.

ولې هر کال د معتادینو شمیره لوړیږي؟

ډاکټر حکیم الله صالح چې د افغانستان د رواني ناروغانو او معتادینو په روغتون کې د متخصص ډاکټر په توګه کار کوي، په دې هکله وایـي چـې ریښتیا هم زموږ سروې ګانو هم ښودلې ده چې هرکال په نشه ای توکـو د روږدو کسانو شمیر لوړیږي، او ستر لامـل یـې دا ګڼـي چـې د معتـادینو لپاره مشخصه ستراتېژي او برنامه شتون نه لري.

ډاکټر حکیم الله صالح په دې اند هـم دې چـې تـر هغـو د قاچـاق برانـو هڅې کنټرول نه شي او د دې کاروبار مخه یې ونه نیول شي، نـو لـه نشـه اي توکو سره مبارزه نه شي کیدلی، هغه زیاتوي چې په لوړه کچه نشه ای توکو ته آسانه لاسرسـی د دې لامـل شـوې چې هر کـال د روږدو کسـانو شـمېر لـوړ شي.

د صالح په اند چې ډېری افغـان معتـادین په ګاونډي هېواد ایران کـې پـه هیروینـو روږدي شوي دي، او دلیل یې دا بولي چې پـه هغـه هېـواد کـې دکـار خاونـدان لـه کارګرانو نه د ډېر کار اخیستلو پـه موخـه هغـوی پـر دې روږدي کـوي، همـدا راز ایران کې د نشه ای توکـو د سـوداګرو یـو غټ بـازار دی او لـه دې لارې ډېـره ګټـه لاسته راوړي.

ډاکټـر صـالح نیوکـه کـوي چـې پـه هغـو مرکزونو کې چـې د معتـادینو د درملنـې لپـاره جـوړ شـوي دي د معتـادینو عمـده غوښتنو ته ځواب نه ویل کېږي او شرایط ورته مساعد نه دی.

نوموړي ډاکټر په دې اند دی چې په نشه د روږدو کسانو له درملنې وروسته باید هغه ته کار پیدا شي، تر څـو بیـا نشې ته مخه نه کړي. خو په وینا یي د کـار نـه شـتون او پـه کورنیـو کـې ورسره نا سم چلند د دې لامل ګرځي چې له درملنې وروسته هم دا کسان بیرته نشه ای توکو ته مخه کړي.

محمد حنیف دانشیار له نشه اي توکو سره د مبـارزې وزارت د اطلاعـاتو او عامه اړیکو ریاست مشر ومنله چې د ورستیو سروې ګانو پر اساس پـه نشه ای توکو د روږدو کسانو شمیر زیات شوي دی. خو نوموړي یې لامل د کار نه شتون، وزګارتیا او د هېواد روان ناوړه حالت پر ګوته کوي.

ښاغلی دانشیار د خواشینۍ په څرګندولو سره وایي چې په دې وروسـتیو کې حتی ښځو او ماشومانو هم نشې ته مخه کړې ده چې د نشه ای توکـو سره نږدې والی او د کوکنارو په لوړه کچه کرکیله یـې لـه عمـده لاملونـو څخه دي.

له نشه اي توکو سره د مبارزې وزارت د عامه اړیکو رئیس محمد حنیـف دانشیار په دې هکلـه چـې د شـته روږدو کسـانو د درملنې او د نـورو د مخنیوي لپاره تر کومه کار شوی دی او په راتلـونکي کـې پـه دې اړه څـه پلان تر لاس لاندې دی؟ وویل: "له نشه اي توکو سره د مبارزې وزارت په ۲۸ ولایتونو کې له دیرشو زیات روغتیایي مرکزونه جوړ کړي دي، او پـه راتلونکی کې به لوی روغتیایي مرکزونه (کمپلکس) د هېواد په ګڼو برخو کې پر کار پیل وکړي، چې د معتادینو پر درملنې سر بیره به دحرفـه یـې زده کړو زمینه هم ورته برابره شي."

د ښاغلی حنیف دانشیار په وینا دعامه پوهاوي پروګرام په دوامدار ډول سره په کلیو او بانډو کـې د بـېلا بېلـو غونـډو او مجلسـونو لـه لـوري پـر

جوماتونو، ښونځيو، رسنيو، او د تياتر د نمايشنامو لـه لارې پـه لار اچـول شوی دی.

ولې د نشه اي توکو د سوداګرو پر ضد جدي اقدام نه کېږي؟

ډېری پر نشه ای توکو روږدي کسان ادعا لري چې د کابل په ښار کې ډېر داسې مرکزونه شتون لري چې نشه اي توکي پلوري او پولیس هم یوازې د څه پیسو په مقابل کې ورته کوم ګواښ نه کوي، اصلاح رسنیز ګروپ لـه معتادینو سره په خبرو کې وموندله چې د کابـل پـه مشـهوره سـیمه بـاغ علی مردان کې داسې مرکز شتون لري چې د پولیسو د سترګو پر وړاندې نشه اي توکې پلوري او دهغوی په وینا د پولیسو اړونده کسانو تـه پیسـې ورکوي، او د مرکز مشر هم په کورنیو چارو وزارت کې دنده لري. له نشه ای توکو سره دمبارزې وزارت د اطلاعاتو او عامـه اړیکـو ریاسـت رئـیس ښاغلی محمد حنیف دانشیار په دې هکله وايي چې کورنیو چـارو وزارت ورته ډاډ ورکړی چې لـه نشـه اي توکـو سره د مبـارزې پـه برخـه کـې بـه مرسـته کـوي، ښـاغلی دانشـیار زیـاتوي چـې د کورنیـو چـارو وزارت منسوبینو په تېرو کلونو او میاشتو کې د نشه اي توکو ګڼ شمېر کـوچني پلورونکي نیولي دي چې له لویو او سترو قاچاق برانو سره تړاو لري.

دانشیار دا ډاډ هم ورکوي چې له کورنیو چارو وزارت سره له نـږدې کـار کوي، تر څو له نشه اي توکو سره کلکه مبارزه ترسره شي.

همدارنګه له نشه ای توکو سره د مبـارزې عـدلي او قضـايي اداري ویانـد محمد خالد مؤحد وايي چې دغه اداره د جرایمـو او نشـه اي توکـو سره د ځانګړي قانون له مخې به له هر هغه چا سره قانوني چلند وکړي چـې لـږ تر لږه د ۲ کیلو ګرامه هیروین، یا موروفین، ۱۰ کیلوګرامه تریاک، له ۵۰ کیلو ګرامه ډیر چرس، ۵۰ لیـتره الکـولي مشرـوبات او لـه ۵۰ کیلـو ډېـر جامد او یا مایع کیمیاوي موادو پر انتقال یا پلورلو تورن شي.

ښاغلی مؤحد همدارنګه څرګنده وي چې په تېر (۱۳۹۳المریز) کال کې تر ۵۲۹ ډېرې قضیې ورته رسیدلې دي چې ۷۳۳ تنه پکې تـورن وو، چـې پـه ۱۳ پېښـو کـې د عامـه خـدمتونو کـارکوونکي (پولیسـو، کشـفي، او نـورو مربوطه ارګانونو) تورن پیژندل شوي وو.

د ښاغلی مؤحد د معلومات پر اساس په دې قضیو کې ۳ ټنه هیروین، لـه ٦ ټنو زیات تریاک، او مورفین، له ۳۱ ټنـه ډېـر چـرس، لـه ۲۴ ټنـو زیـات کیمیاوي مواد، لـه ۲۹زره لیـتره زیـات الکـولي مشرـوبات، او د شـلو پـه شاوخوا کې د هیروینو لابراتوارونه کشف او له منځه وړل شوي دي.

د نوموړي په باور د خلکو مرسته او همکاري د نشه اي توکو د پلور او پیر په هکله ډېره اړینه ده او باید هر کس خپـل دینـي او ټـولنېز مسـؤولیت اداء کړي، ترڅو دې ټولنیزې ناخوالې ته د پای ټکی کېښودل شي.

محمد خالد مؤحد له نشه اي توکو سره د مبارزې د عدلي او قضايي مرکز په استازیتوب ډاډ ورکوي چې که چېرې د هـر زور واکـي دوسـیه چـې د نشه ای توکو په برخه کې تورن وي ورته ورسېږي، په پـوره شـفافیت سره به یې وڅېړي، چې د نوموړي په خـبره پـه تېـر کـې یـې هـم د زونونـو او ولایتونو دقومندانانو او ګڼو چارواکو او مسؤولینو دوسیې څېړلـې دي او مجرمین په جزا محکوم شوي دي، ښاغلی مؤحـد همدارنګـه ډاډ ورکـوي چې هیڅ ګناه کار او مجرم به بې ګناه ونه پیژندل شي.

نوی حکومت او نوې مبارزه:

په تېرو څوارلس کلونو کې له افغان حکومت سره نړیوالو مرسته کوونکـو د نشه ای توکو سره د مبارزې په هکله ګڼې مرستې وکړې، خـو نیوکـه دا کېږي چې پـه دې برخـه کـې اړیـن کـار تـرسره نـه شـو، اوس چـې نـوی حکومت په افغانستان کې منځ ته راغلي آیا دوی بـه کـوم جـدي کـار لـه نشه اي توکو سره د مبارزې په برخه کې وکړي؟

ډاکټر حکیم الله صالح چې د معتادینو او رواني ناروغیو پـه یـو روغتـون کې دنده اجراء کوي په دې هکله باور لري چې د نوي حکومت لـه راتـګ سره مخکني ستراتیژي چې د معتادینو د خوب خونو او یا روغتونونـو تـه پاملرنه زیاتول ؤ، له پامه غورځول شوې ده، خو اوس داسې ستراتېژي او پـلان جـوړ شـوی دی چـې دهېـواد پـه ګڼـو برخـو کـې د عامـه پوهـاوي پروګرامونه تر لاس لاندې ونیول شي، تر څو هر معتاد وکولای شي په هـر ځای کې تداوی شي.

د نوموړي په اند دا چې دا یو پراخ پروګرام دی او اړونده ادارې بـه پکـې برخه ولري، نو دا یو ښه اقدام بلل کېدای شی چې له معتادو کسـانو سره به په درملنه کې مرسته وکړي او د نورو خلکـو د روږدي کېـدو مخـه بـه ونیسي.

ښاغلي ډاکټر اندیښنه څرګندوي چې که چېرې د نشه ای توکو مخه ونـه نیول شي، دا به د هېواد لپاره ګڼې ستونزې و زیـږوي او نـاوړه پـایلې بـه ولري.

همدارنګه له نشه ای توکو سره د مبـارزې وزارت د عامـه اړیکـو ریاسـت رئیس محمد حنیـف دانشـیار وایـي چـې مـوږ خپـل غـږ د ملـي یـووالي حکومت لوړ پوړو چارواکو ته رسولی دی او داسې ښکاري چې چـارواکي هم نشه اي توکو ته د جدي ګواښ په سترګه ګوري.

د ښاغلي دانشیار په باور له نشه اي توکو سره د مبارزې وزارت خپل کـار په سمه توګه ترسره کوي، خو د نوموړي په اند اړینـه ده چـې پـه مـلي او بین المللي کچه نشه ای توکي د جدي خطر په توګه وپیژنـدل شي او پـر ضد یې مبارزه وشي.

په داسې حال کې چې (سیګار) یا د افغانسـتان د بیـارغونې څخـه د څـار امریکایي ادارې د خپل تېر کال په یوه راپور کې ویلي ؤ چـې لـه نشـه ای توکو سره د مبارزې په لاره کې یې ۸ میلیارده ډالره لګولي دي، خو له دې سره افغانستان اوس هـم د نـړۍ ۹۰ سـلنه نشـه اي تـوکي تولیـدوي او د تولیدونکو هېوادونو په سر کې ځای لري.

مسؤول تراژدی بدخشان کیست؟

دکتور عنایت الله خلیل هدف

اول باید پذیرفت که همه مسؤولند؛ اما مسؤولیت ها متفاوت است. من برخلاف دیگران در اینجا به شکایت از دشمن نمی پردازم.. از دشمن توقعی جز دشمنی نباید داشت.. از خارجی ها و توطئه های آنان نیز نباید شکایت کرد.. بار ملامت را به دولت مرکزی هم نباید انداخت.. طبعا مردم هم مسؤول نیستند.. پس مسؤول اصلی کیست؟ مسؤولان مستقیم و درجه اول اینها هستند:

ادارۀ محلی ولایت:

ادارۀ محلی وظیفه دارد نظم و امنیت و قانون را در سطح کل ولایت برقرار کند، تا مردم به زندگی انسانی دست یابند. آیا ادارۀ محلی بدخشان در مدت گذشته تا حال به این مسؤولیت پرداخته است؟ نه خیر. سالها ست که فساد گسترده در مرکز و ولسوالی های بدخشان بیداد می کند و شکایت و فریاد مردم بلند است: تقرر مسؤولین و مامورین فاسد و بی کفایت.. چور و چپاول دارایی های عمومی و خصوصی.. قاچاق و تجارت مواد مخدر.. دزدی و رشوت و غصب و سرقت.. تهدید و تحقیر و لت وکوب و قتل مردم.. گسترش فساد اخلاقی و تجاوز به ناموس مردم.. رکود و جمود معارف وعدم توجه به درس و تعلیم در مکاتب.. دزدی و دستبرد پروژه های همبستگی.. فقر و بیکاری مرگبار... وصدها موارد دیگر که ذکر آن طولانی و درد آور است... پس تشکیلات و ادارات متورم ولایت، امنیت ملی، قوماندانی امنیه، ریاست معارف.. ولسوالها و تشکیلات آن و... با امکانات و امتیازات دولتی در این موارد چه کاری را انجام می دهند؟!

چرا جرأت و شهامت تطبیق قانون و کنترول ادارات را ندارند؟! اگر خود فاسد و بی کفایت نیستند چرا این همه فساد را دیده و دانسته قبول می کنند و جرأت و شهامت کنار رفتن از وظیفه را ندارند؟! چرا به مردم مراجعه نمی کنند تا افکار عامه و تأیید مردم را در مبارزه با فساد و مفسدین بسیج سازند... واضح است که خود مسؤولین رده های بالای ادارۀ محلی شریک فساد هستند.. یک نمونه از فساد آشکار همین اعطای سند فراغت صنف دوازدهم برای یک ولسوال که به شهادت عام مردم یک روز به مکتب نرفته و بی سواد مطلق است که مقام (!) ولایت و ریاست معارف ولایت نظر به اسناد منتشر شده در رسانه های عمومی و ارتباط جمعی گویا سال جدید را با همین مکتوب جعل و تزویر وفساد آغاز نموده اند؟! آیا بی کفایتی و بی قانونی و بی حیایی و بازی به معارف و تعلیم و تربیه از این بالاتر سراغ خواهد شد؟؟!!

در همین تراژدی تکان دهنده و بی سابقۀ «خستک» کجا بود اطلاعات و تدابیر و آمادگی های ادارۀ محلی: (ولایت، امنیت، قوماندانی امنیه، اردو و...) که در سطح دولت قادر به کشف و تدبیر و پیشگیری و اقدامات عملی به وقت نگردید؟! دست اندرکاران این ادارات و تشکیلات باید بدانند که آنان حاکم و بادار مردم نیستند که این وظایف و امکانات و امتیازات را غنیمت و سرقت کنند، بلکه آنان مزدوران و خدمت گذاران مردم اند.. باید در مقابل این تراژدی جوابگو باشند.. محاسبه شوند تا به این وحشت و بربریت و بی قانونی و

چرا جرأت و شهامت تطبیق قانون و کنترول ادارات را ندارند؟! اگر خود فاسد و بی کفایت نیستند چرا این همه فساد را دیده و دانسته قبول می کنند و جرأت و شهامت کنار رفتن از وظیفه را ندارند؟! چرا به مردم مراجعه نمی کنند تا افکار عامه و تأیید مردم را در مبارزه با فساد و مفسدین بسیج سازند... واضح است که خود مسؤولین رده های بالای ادارۀ محلی شریک فساد هستند

بی کفایتی پایان داده شود... در غیر آن نظر به فرمودهٔ پیامبر گرامی اسلام « سپردن امور مردم به افراد نا اهل وبی کفایت سبب فروپاشی نظام حیات است» که اکنون ملک و مردم به آن مواجه هستند...

وکلای مردم:

مسؤول درجه دوم تراژدی و مصیبت های بدخشان وکلای مردم در (مجلس نمایندگان، مجلس سنا، شورای ولایتی) هستند. می دانیم که در میان وکلا اشخاص با احساس و دلسوزی است، اما به حکم مسؤولیت نمایندگی از مردم همه در این تراژدی ها شریک هستند.

آیا این وکلای محترم مفهوم نمایندگی از مردم را درک و عملی کرده اند؟ مفهوم نمایندگی از مردم این نیست که با اعمال «زر و زور و تزویر» رأی مردم را بگیرید و سپس بر سرنو شت مردم بازی کنید. مسؤولیت و امانت نمایندگی از مردم تقوا و فدا کاری و خود گذری است... قانون گذاری و قانون مداری است... مشوره با مردم و خدمت گزاری است... ایجاد وحدت و همبستگی میان مردم است... رساندن احتیاجات و درد و رنج مردم به حکومت و حل مشکلات مردم است.. کنترول عملکرد ادارات محلی است.. جلو گیری از فساد و فحشا و رذایل اخلاقی است... جلوگیری از ترویج و قاچاق مواد مخدر است.. رشد و تقویت معارف و تعلیم و تربیه است.. شما وکلای محترم به کدام یکی از این وظایف و مکلفیت های مردمی تان رسیدگی کرده اید؟! مردم زندگی شما را قبل از وکالت و بعد از وکالت خوب می دانند.

آیا وظیفهٔ شما همین بود که انجو سازی کنید وثروت باندوزید؟! خویش و تبار و دلقک های خود را در وظایف حکومتی بگمارید؟! در تجارت و قاچاق مخدرات شریک شوید؟! بر منابع و سرمایه های عامه دست یابید؟! میان مردم به گونه های مختلف تفرقه و جنگ و خونریزی ایجاد نمایید؟! شما حتی میان خود نتوانستید وحدت و هماهنگی ایجاد نمایید؟! چنان مست و مغرور خواسته ها و منافع و معاملات خود شدید که در طول دوره های وکالت تان حتی یکبار هم نتوانستید دور هم جمع شوید و فکر و تصمیم مشترک ایجاد نمایید.

شما مسؤول بخش اعظم مصیبت های بدخشان هستید. شما یک بار هم به مردم مراجعه نکردید. یکبار هم از علما و اهل فکر و وتجربه و جوانان بدخشان در سطح ولایت و مرکز مشوره طلب نکردید تا همراه با رأی و نیروی مردمی از مراجع حکومتی طالب حل مشکلات روز افزون بدخشان شوید. دیدار ها و ملاقات های شما با وزرا و مسؤولین دولت بیشتر سری وشخصی و منفعتی بود.

شما که اکنون بر سر پیکرهای خونین قربانیان خستک «اشک تمساح» می ریزید، آیا کسانی از شما همین جنگهای وردوج را جنگهای منافع خود تان تعبیر وتفسیر نمی کردید؟! مسؤولیت شما با خود نمایی در پارلمان و رسانه ها و شعار های احساساتی و گذاشتن پیامها در فیسبوک هایتان ادا نمی شود.. از خدا بترسید و امانت «وکالت» را که در نزد خداوند ندامت وشرمساری است خیانت نکنید! اگر واقعا راست می گویید اول میان خود جور بیایید و سپس نخبه گان بدخشان را فراخوانید و برای برون رفت از بحران موجود طرح و عمل مشترک بگیرید.. فاعتبروا یا اولی الابصار!

> «در همین تراژدی تکان دهنده و بی سابقهٔ «خستک» کجا بود اطلاعات و تدابیر و آمادگی های ادارهٔ محلی: (ولایت، امنیت، قوماندانی امنیه، اردو و...) که در سطح دولت قادر به کشف و تدبیر و پیشگیری و اقدامات عملی به وقت نگردید؟! دست اندرکاران این ادارات و تشکیلات باید بدانند که آنان حاکم و بادار مردم نیستند که این وظایف و امکانات و امتیازات را غنیمت و سرقت کنند، بلکه آنان مزدوران و خدمت گذاران مردم اند... باید در مقابل این تراژدی جوابگو باشند.. محاسبه شوند تا به این وحشت و بربریت و بی قانونی و بی کفایتی پایان داده شود»

روښانه راتلونکی

باکیفیته معارف غواړي!

دکتور رحمت الله زاهد

زمونږ په گران هیواد افغانستان کې د لمریز کال لومړۍ ورځ د معارف د ورځې سره سمون خوري. پدغه ورځ د سړو سیمو د رخصتیانو د پای ته رسیدو او د نوي تعلیمي کال د پیل د خوښیو له امله په ټول هیواد کې عامه رخصتي وي. د مکتب زده کوونکي خپلو مکتبونو ته د تللو او نوي شاگردان په مکتبونو کې د داخلې لپاره چمتووالی نیسي، چې هر کال په سلگونو زره نوي کوچنیان مکتبونو ته لاره پیدا کوي، تر څو خپل ځان د پوهې په گاڼه سمبال او د هیواد او ملت د خدمت جوگه شي.

تعلیم او تربیه د یو هیواد او ملت په پرمختگ کې تر ټولو اساسي وسیله ده. د هیواد پرمختگ او د ملت هوساینه په یو پیاوړي، قوي، باکیفیته معارف پورې تړلې ده. څومره، چې د معارف سیستم پیاوړی، د ملت د غوښتنو او اړتیاوو سره سم او د هیواد د چاپیریال سره برابر وي، هم پدغه اندازه یې د هیواد او ملت په پرمختگ کې پایله مثبته او اغیزه یې ډیره وي.

هر دولت د خپل ملت د ارزښتونو او هیواد د چاپیریال په نظر کې نیولو سره د معارف سیستم جوړوي او وخت تر بله د اړتیاوو له مخې په هغې کې بدلون راولي. پرمختللي هیوادونه د نورو له ښو تجربو څخه گټه اخلي او د هغوی تجربې د خپل ملت او هیواد د اړتیاوو په قالب کې اچوي، محلي کوي یې او بیا د پوره ارزونې وروسته یې گټې اختستنې ته چمتو کوي.

د ملت د فکر په جوړولو، د اخلاقو او اعمالو په سمولو، د ارادو په پخولو او د عزمونو په پیاوړي کولو کې د تعلیم او تربیې رول له بلې هرې وسیلې ډیر دی. همدا لامل دی، چې اسلام خپل دعوت له (اقرأ) څخه پیل کړ او دغه (اقرأ) په درویشتو کلونو کې نړۍ ته یو داسې ملت وړاندې کړ چې د انسانیت په ټولو معیارونو پوره، د تهذیب او تمدن لوړه نمونه او د بشریت د لارښوونې لپاره په پشپړه توگه جوگه و.

نن هم چې مونږ په نړۍ کې په مادي او معنوي لحاظ کوم پرمختللي ملتونه گورو، هرو مرو یې شاته د معارف یو داسې پیاوړی سیستم کار کوي، چې د هغه ملت د ډیرو سترو مغزونو لخوا تیار او د مخلصو بچیانو لخوا پرمخ بیول کیږي.

زمونږ په هیواد کې هم معارف ته ډیره ستره بودیجه ځانگړې کیږي، په ملیاردونو ډالر د معارف په پرمختگ مصرف کیږي. هر کال په تیره بیا په وروستیو څوارلسو کلونو کې د معارف د پرمختگ لپاره ډیرې هڅې وشوې، د مکتبونو لپاره په زرگونو تعمیرات جوړ شول، په سلگونو زره ښوونکي په کار وگومارل شول، په ملیونونو شاگردان مکتبونو کې شامل شول او د ظرفیتونو د لوړولو او د معارف د سیستم د پیاوړي کولو لپاره په زرگونو سیمینارونه او کانفرانسونه جوړ شول.

خو هغه څه چې تر سترگو کیږي هغه ورځ په ورځ د کیفیت په لحاظ د معارف وروسته پاتې کیدل دي، معارف لکه د دولت د نورو ادارو په څیر د رشوت، فساد، اختلاس او بې کیفایتۍ ښکار کیدل دي. تر ډیره د مسلکي مدیرانو او مخلصو ښوونکو نه شتون د معارف سیستم د گواښونو سره مخ کړیدی، د دولت لخوا ښوونکو ته د کم معاش ورکولو، د تعلیمي بهیر د نه څارلو، او د بې ځایه کاغذي فعالیتونو له امله په کیفي لحاظ معارف د جدي ستونزو سره مخامخ دی.

د معارف د بې کیفیته سیستم څخه فارغ ډیری شاگردان د عالي تحصیلاتو په لاسته راوړلو کې له ډیرو ستونزو سره مخ کیږي. په سلگونو زره شاگردان د کانکور په امتحان کې بې نتیجې پاتې کیږي او بریالي شاگردان د تحصیلي دورې په پرمخ وړلو کې ډیرې ستونزې لري، سره لدې چې د عالي تحصیلاتو سیستم هم د معارف د سیستم څخه ښه نه دی.

لدې امله دولت او ملت باید د معارف اهمیت او ارزښت ته قایل او د سمولو لپاره یې جدي گامونه پورته کړي. د کمیت پر ځای باید کیفیت ته پاملرنه وشي، نصاب د افغانستان د چاپیریال او د ملت د دیني او ملي ارزښتونو سره سم تیار شي، د نورو هیوادونو د تعلیمي نصاب څخه د خپلو اړتیاوو په نظر کې نیولو څخه گټه پورته شي، د معارف د پرمخ بیولو لپاره مخلص او مسلکي کدرونه وروزل شي، متخصص استاذان وگمارل شي. په مکتبونو کې دې د پوهنې او روزنې لپاره درست چاپیریال اماده کړل شي، دښوونکو معاشونو دې لوړ شي تر څو د هغوي اړتیاوې پوره او په نورو کارونو بوخت نه شي. د مدیرانو او ښوونکو په تعیین کې دې د پوره دقت څخه کار واخستل شي. د امتحان اخستنې او ارزیابۍ پروسې ته دې جدي پاملرنه وشي او د معارف د نظام څخه دې د رشوت، فساد، اختلاس، خپلوۍ پالنۍ او داسې نورو مرضونو ټغر ټول کړل شي.

که د یو پیاوړي معارف خاوندان شو، ډیر زر به د یو پرمخللي افغانستان او هوسا ملت خاوندان شو او که د معارف حال مو دا وي لکه چې اوس یې په خپلو سترگو گورو، د پرمختگ او هوساینې خوب به مو هیڅ کله هم تعبیر بیا نه مومي.

روزی به نام هرات!

احمد فرید فرزاد هروی

هرات باستان، شهری که زمانی به نگین خراسان مشهور بود، زادگاه اندیشمندان، علماء و عرفای بزرگ، سرزمین خواجه عبدالله انصاری و امام فخر رازی که دارای پیشینه تمدنی و فرهنگی در درازنای تاریخ است. این شهر را شهر علم، فرهنگ و ادب نامیده اند. این شهر اکنون از جمله هزار شهری است که یونسکو مرکز علمی فرهنگی سازمان ملل متحد، بنا بر ارزش های تاریخی فرهنگی اش، آن ثبت کرده است.

هرات یکی از شهرهای مهم و بزرگ افغانستان است. مرکز مهم اقتصادی که با داشتن دو بندر تجارتی و موقعیت سوق الجهشی در کشور از اهمیت زیادی برخوردار می باشد.

تجلیل و گرامیداشت از این گهواره ی تمدن امری بسیار پسندیده و نیک است. در این اواخر اقداماتی از سوی طیف هایی از این سرزمین، امیدهایی را برای گرامیداشت این شهر بر انگیخت و بر آن شدند تا روزی را به نام هرات تعیین و آن را تجلیل نمایند. طبعاً چنین روزی می بایست با روحیه ی مردمی و شرکت گسترده ی مردم همراه باشد و در آن از میراث فرهنگی، تاریخ، علم و ادب این سرزمین یادبود می شد تا هرات را با آنهمه ارزش و گرانمایه گی اش برای سایر هموطنان کشور و سایر کشورها به معرفی و نمایش بگذارد.

اما متاسفانه آنچه مردم ما شاهد برگزاری این جشن بودند، نه هویت مردمی داشت و نه تمدنی و فرهنگی؛ بلکه بیشتر به یک جشن سلیقه ای و مهمانی شخصی شباهت داشت تا جشن مردمی و محلی؛ در این جشن که میبایست تمامی اقشار مردمی در آن شرکت داشته باشند، تنها عده ای از دولتمردان، ثروتمندان و اشراف زاده گانی مشخص آنهم با کارت های مخصوص و ویژه دعوت شده و با فراموشی غم و درد مردم شهر هرات و هموطنان ما در گوشه و کنار این مرز و بوم، به سرور و شادمانی پرداخته بودند.

تا هنوز حتی مردم در جریان نیستند که مبنای انتخابات ۲۵ حمل به عنوان روز هرات بر اساس چه معیار و اصلی بوده است؛ آیا بر اساس کدام همه پرسی و کدام روز تاریخی هرات بوده و یا با مشورت شخصیت های علمی ادبی این شهر یا هم بر اساس سلیقه شخصی! در این جشن متاسفانه توجهی ارزش های والای دینی نشده بود و با برنامه های موسیقی، فیشن شوی جوانان، پایکوبی و اختلاط زن و مرد همراه بود که جایگاهی در فرهنگ مردم این دیار ندارد.

مدیریت ضعیف و دست و پا شکسته این جشن سبب شد تا حتی عده ای از کسانی که رسماً به این جشن دعوت شده بودند، نیز مورد بی مهری، بی احترامی و حتی لت و کوب قرار بگیرند و نتوانند در این جشن شرکت نمایند.

آنهمه کش و فش و مصروف ساختن ذهنی و روحی مردم برای چند هفته جهت برگزاری چنین جشنی و صرف هزینه های هنگفت اشرافی و اسراف کاری در جامعه ای که درگیر فقر و هزاران مشکلات اقتصادی و امنیتی است، خود جای تأمل دارد.

حال این روز چرا به سوی تکروی، سلیقه های شخصی و قشری شدن گام برداشت و این که چه دستاوردی برای مردم این دیار داشت و چه دردی را از مردم هرات مداوا نمود و چه وجهه ای را از هرات به نمایش گذاشت؛ موضوعاتی است که باید برگزار کننده گان آن به آن پاسخ بدهند!

باید گفت که تجلیل از پیشینه تاریخی و تمدنی هرات امر بسیار بزرگی است که می باید تمام اقشار جامعه و به خصوص نهاد رسمی این ولایت ریاست اطلاعات و فرهنگ در این امر ابتکاری می داشت و حال، در راستای به انحراف رفتن جشن ۲۵ حمل، کوتاهی این ریاست نیز قابل توجه است. امید است تا در سال های آینده مردم هرات شاهد روی دست گرفتن اقدامات اساسی و بنیادین جهت تجلیل از سهم شامخ هرات در تمدن و پویایی فرهنگی و تجلیل واقعی از سوی مسوولین، نهادهای مردمی و مشارکت عمومی باشند.

هفته نامه
بجز اصلاح اراده دیگری ندارم
اصلاح ملی
داسلام داصیل فهم منبر

- اصلاح ملی در ویرایش مطالب دست باز دارد.
- مطالب آمده مسترد نمی شود.
- مطالب منتشره بیانگر آرای نویسنده گان است.

شعار ما

اصلاح فرد، خانواده و جامعه.
تأمین عدالت اجتماعی و قانونیت در کشور.
ترقی و انکشاف همه جانبهء افغانستان.

مرکز تشخیصیه لابراتوار طبی سفیر

Safir Medical Laboratories

لابراتوار طبی سفیر
یک نام مطمئن در عرصهٔ
اجرا معاینات معیاری لابراتواری

Safir Medical Laboratory Diagnostic Center

هرنوع معاینات لابراتواری از قبیل بیوشیمی، سیرولوژی، روتین خون، ادرار، مواد غایطه، TFT,Semin Analysis پتالوژی و کلچر با سامان و لوازم مجهز و مدرن لابراتواری توسط دوکتوران و تکنالوجستهای مجرب با معیارات لابراتواری اجرا میگردد.

آدرس:
کابل، منزل دوم سپین زر پلازه، نزدیک سینما بهارستان کارته پروان.
۰۷۹۹۱۵۲۳۲۹-۰۷۷۲۱۲۸۵۸۳
غزنی: منزل دوم اپارتمان دوم فرخی هوتل بازار صرافی شهر غزنی
۰۷۰۰۹۲۸۴۹۸
لغمان: شهر مهتر لام بابا، مقابل ریاست برق مارکیت حاجی طاؤس
۰۷۹۹۸۷۸۴۲۳ - ۰۷۷۸۴۵۵۷۷۸
Email:
safirlab_kbl@yahoo.com

دکاموي سیاحتي او زیارتي شرکت

AL-KAMAWEE GROUP
KAMAWEE TRAVEL & TOURISM

ویاړي چې خپلو هیواد والو ته د عمرې د سفر اسانتیاوې
په مناسبه بیه او ښو خدمتونو سره وړاندې کړي
او همدا رنګه هر قسم خارجي
او داخلي ټکټونه او د هر
هېواد ویزې په مناسبه بیه
وړاندې کوي

ادرس:
دویم منزل دکان نمبر ۲۵٤
دواد زی تجارتي مرکز کلبهار سنټر ته مخامخ
د خارجه وزارت ترڅنګ. کابل
تلیفون شمېرې: ۰۷۷۷۳۹۰۸۱۹ / ۰۷۸۱۳۹۰۸۱۹

کابل د کارتن جوړولو فابریکه

Kabul Packages

د هر ډول او سایز کارتن جوړونکی

پته: د بګرامیو نساجي فابریکې څنګ ته د کابل د کارتن جوړولو فابریکه
تیلیفون: ۰۷۰۰۲۷۶۱۷۳ _ ۰۷۹۹۳۱۵۸۰۰ _ ۰۷۹۹۷۳۹۵۷۱
E-mail:kabulpackages786@yahoo.com

104.3 FM

رادیو صدای اصلاح

کابل | مزارشریف | کندز | بغلان | جلال اباد

اعلانات شما را می پذیریم

هفته نامه اصلاح ملی
در ۲۸ ولایات کشور به تیراژبلند توزیع می گردد
اصلاح انلاین
پر بیننده ترین صفحه انترنتی افغانی
www.eslahonline.net

رادیو صدای اصلاح 104.3 FM
با ۱٦ ساعت نشرات در شب و روز
شماره تماس: ۰۷۷۳۸۹۰۹۵۰